

บทที่ 3

การค้าในการบริการที่เกี่ยวข้องกับกิจการธนาคาร

3.1 ความสำคัญของการค้าบริการในเศรษฐกิจไทย

ภาคการบริการเป็นภาคหนึ่งที่มีความสำคัญมากในเศรษฐกิจไทย ในแง่ของการมีส่วนแบ่งในผลิตภัณฑ์รายได้ประชาชาติ (Gross Domestic Product : GDP) และในเชิงธุรกรรมระหว่างประเทศ ซึ่งการอธิบายกิจกรรมภายในประเทศนั้นสามารถที่จะดูได้จากภาคการบริการมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของ GDP ตั้งแต่ปี 2513 และส่วนแบ่งของภาคการบริการได้เพิ่มขึ้นมาตลอด ดังตารางที่ 3.1 ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นของภาคการบริการได้เป็นไปอย่างปกติ โดยมีสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ ดังตารางที่ 3.2 ที่เป็นการอธิบายส่วนแบ่งของ GDP แบ่งตามภาคเศรษฐกิจ (sectoral share of the GDP) อันจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเป็นเพียงไม่กี่ประเทศที่มีส่วนแบ่งของภาคการบริการสูงกว่าร้อยละ 50 ของ GDP

ส่วนการอธิบายในเชิงธุรกรรมระหว่างประเทศนั้น สามารถที่จะดูได้จากการที่ภาคการบริการเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่ใหญ่ของไทยในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ กล่าวคือ ส่วนแบ่งของการบริการที่ทำการค้าได้ (traded services) ใน GDP ได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.5 ในปี 2523 เป็นถึงร้อยละ 29.2 ในปี 2531 อัตราการเจริญเติบโตนี้จึงมีผลต่อสัดส่วนของการบริการที่ค้าได้เทียบกับการค้าในสินค้า (proportion of traded services to merchandise) ให้มีสัดส่วนที่สูงขึ้น คือไม่ได้ต่ำกว่าร้อยละ 33 ตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา ดังตารางที่ 3.3 ในช่วงปี 2520-2530 การค้าบริการได้ทำรายได้เข้าสู่ประเทศเฉลี่ยร้อยละ 25 ของรายรับจากการส่งสินค้าออกและการบริการรวมกัน โดยรายรับจากการส่งออกบริการของประเทศเพิ่มขึ้นจาก 14,771 ล้านบาทในปี 2520 เป็น 59,269 ล้านบาทในปี 2525 และเป็น 149,088 ล้านบาทในปี 2531 ดังตารางที่ 1.4

จากตารางที่ 3.4 ได้แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีการขาดดุลในการค้าบริการระหว่างปี 2523-2530 อันเนื่องมาจากเกิดการขาดดุลอย่างมากในรายได้จากการลงทุน

ของชาวต่างประเทศ (investment income) การขนส่งและการประกันสินค้า (freight and insurance) ในช่วงปี 2524-2530 รายจ่ายที่มาจากรายได้จากการลงทุนของคนต่างชาติในประเทศไทย (ประมาณการจ่ายเงินในรูปของดอกเบี้ย ผลกำไรและเงินปันผลต่าง ๆ ที่บริษัทต่างชาติตั้งอยู่ในประเทศไทยส่งออกไปสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ) เป็นการใช้จ่ายที่สูงถึงร้อยละ 41.8 ของรายจ่ายทางการบริการทั้งหมด สัดส่วนของการขาดดุลที่สูงนี้มีสาเหตุจากการที่ประเทศไทยมีจำนวนหนี้ต่างประเทศที่สูงมาก ซึ่งรายจ่ายในส่วนนี้ส่วนมากแล้วจ่ายโดยรัฐวิสาหกิจและรัฐบาล ในปี 2530 รายจ่ายนี้มีจำนวนถึง 48,086.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.1 ของรายจ่ายทั้งหมด ส่วนในปี 2531 รายจ่ายนี้มีจำนวนถึง 53,051.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.3 ของรายจ่ายทั้งหมด ขณะที่รายรับในสาขาบริการเดียวกันมีจำนวน 6,638.1 ล้านบาท ในปี 2530 และ 9314.4 ล้านบาทในปี 2531 ทำให้ขาดดุลจำนวน 41,449 และ 43,737 ล้านบาทในปี 2530 และ 2531 ตามลำดับ ส่วนรายจ่ายในการซื้อบริการทางการขนส่งสินค้า และการประกันสินค้า ในช่วงปี 2524-2530 เป็นรายจ่ายที่สำคัญเป็นอันดับสองรองลงมา โดยมีการใช้จ่ายถึงร้อยละ 34.3 ของรายจ่ายทางการบริการทั้งหมด โดยในปี 2530 รายจ่ายนี้มีจำนวน 38,112.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.1 ของรายจ่ายทั้งหมด ส่วนในปี 2531 รายจ่ายนี้มีจำนวนถึง 57,381.8 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 39.31 ของรายจ่ายทั้งหมด ดังตารางที่ 3.5 ขณะที่รายรับในสาขาบริการเดียวกันมีจำนวน 10,049.6 ล้านบาท ในปี 2530 และ 11602.2 ล้านบาทในปี 2531 ทำให้ขาดดุลจำนวน 28,063 และ 45,779 ล้านบาทในปี 2530 และ 2531 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการบริการทางการขนส่งสินค้าและการประกันสินค้านั้นคาดว่าจะคงยังขาดทุนอยู่ต่อไป เนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการค้ากับต่างประเทศของไทยจะกระตุ้นการขาดดุลในสาขาบริการนี้ เพราะสาเหตุจากความต้องพัฒนาทางการบริการขนส่งทั้งทางเรือและทางอากาศของไทย อีกทั้งบริษัทประกันภัยของไทยยังมีขนาดเล็ก ความสามารถในการรับความเสี่ยงยังไม่สูงมากนัก

ในปี 2531 ดุลการค้าบริการของไทยได้เกินดุลเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา โดยมีรายรับจำนวน 149,088.7 ล้านบาท และรายจ่าย 145,967.9 ล้านบาท ทำให้เกินดุลถึง 3,121 ล้านบาท ขณะที่ในปี 2530 ยังคงมีการขาดดุลดุลการค้าบริการอยู่ถึง 4,264 ล้านบาท โดยที่ในกลุ่มการค้าบริการสาขาต่าง ๆ ของประเทศไทยนี้ การท่องเที่ยวได้ทำรายได้ให้แก่ประเทศมากที่สุด คือ ในปี 2523 การท่องเที่ยวทำรายได้

12,777 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.81 ของรายรับทั้งหมด จนในปี 2531 การท่องเที่ยวทำรายได้ 78,859.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 52.89 ของรายรับทั้งหมด ดังตารางที่ 3.5 อันเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยให้ปี 2530 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว ขณะที่รายจ่ายของคนไทยในสาขาบริการเดียวกันนี้ ในปี 2531 มีจำนวนเพียง 15,208.8 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 10.42 ของรายจ่ายทั้งหมด ทำให้ประเทศไทยเกินดุลการท่องเที่ยวถึง 63,650 ล้านบาท สาขาบริการที่ทำรายได้มากเป็นอันดับสองรองลงมา ก็คือสาขาการบริการอื่น ๆ (other services) ซึ่งในปี 2531 มีจำนวนถึง 33,351.9 ล้านบาท โดยที่ในจำนวนนี้มีจำนวนถึง 23,412.9 ล้านบาท ที่มาจากการค้าแรงงานของคนงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศแล้วส่งเงินกลับเข้ามาในประเทศไทย (เงินจำนวนนี้เป็นเงินที่ส่งผ่านระบบธนาคารของประเทศ และไม่รวมเงินที่คนงานเอาติดตัวมาด้วยตอนเดินทางกลับ) ในช่วงปี 2524-2530 รายรับของรายได้จากแรงงาน (labour income) มีถึงร้อยละ 24.8 ของรายรับจากการบริการทั้งหมด และมีถึงร้อยละ 15.7 ในปี 2531 (รายได้จากแรงงานนี้ส่วนใหญ่ได้รับจากแรงงานไทยในตะวันออกกลางและสิงคโปร์)

นอกจากนี้ภาคการบริการยังได้ดูดซับการเคลื่อนย้ายของแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเป็นอย่างมาก ดังตารางที่ 3.6 ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของแรงงานที่ถูกจ้างโดยภาคเกษตรกรรมได้ลดลงจากร้อยละ 79.2 ของกำลังแรงงานทั้งหมดในปี 2514 เป็นเพียงร้อยละ 64.4 ในปี 2530 ขณะที่สัดส่วนของแรงงานที่ถูกจ้างโดยภาคการบริการได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.7 เป็นร้อยละ 26.6 ของกำลังแรงงานทั้งหมดในช่วงเวลาเดียวกัน

จากความสำคัญของการค้าบริการต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) จึงได้มีการกำหนดเป้าหมายให้สาขาอุตสาหกรรมและการบริการมีบทบาทในการจ้างงานมากขึ้น โดยให้ความสำคัญในการบริหารการตลาด เพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวของกิจกรรมในสาขาบริการต่าง ๆ ทั้งนี้การกระจายการบริการในระยะของแผนฯ 6 มีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการคือ

1. เพื่อกระจายการพัฒนาด้านการบริการไปสู่กิจกรรมบริการประเภทใหม่ ๆ ซึ่งจะมีส่วนในการบรรเทาปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด, สนับสนุนการหารายได้และประหยัดเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการระดมเงินออมภายในประเทศ

2. เพื่อให้กิจกรรมการบริการสามารถรองรับการมีงานทำเพิ่มขึ้น ช่วยการแก้ไขปัญหาในการทำงานต่ำระดับ รวมทั้งให้มีบทบาทเสริมสร้างการประกอบอาชีพอิสระสำหรับกลุ่มผู้มีการศึกษาระดับกลางและระดับสูงมากขึ้น

ดังนั้นแนวทางการพัฒนาของแผนฯ 6 จึงเน้นเฉพาะการบริการด้านการท่องเที่ยว การประมุลงานก่อสร้างในต่างประเทศ การทำงานของแรงงานไทยในต่างประเทศ และการประกันภัย (อินทิวา ศรีประสิทธิ์ 2532 : 35)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ จำแนกตามอุตสาหกรรม พ.ศ. 2513-2531

หน่วย : ร้อยละ

	2513-18	2519-23	2524	2525	2526	2527
Agriculture	26.1	24.6	21.4	19.1	20.4	18.0
Crops	17.0	16.1	13.9	12.2	13.3	11.6
Livestock	2.5	2.3	2.1	1.7	2.1	1.7
Fisheries	1.8	1.7	1.4	1.3	1.4	1.2
Forestry	1.6	1.5	1.3	1.1	1.0	0.9
Agricultural Services	0.9	0.9	0.9	0.9	0.7	0.7
Simple Agricultural Processing Product	2.3	2.1	1.9	2.0	2.0	1.8
Mining and Quarrying	2.6	3.1	2.8	3.1	2.9	3.4
Manufacturing	18.1	20.4	22.3	21.5	21.4	22.4
Construction	4.5	4.9	5.0	5.1	5.3	5.8
Electricity and Water Supply	1.2	1.1	1.4	1.9	1.9	1.9
Transportation and Communication	6.0	5.8	6.0	6.8	6.7	7.1
Wholesale and Retail Trade	18.0	17.8	8.1	7.5	16.2	15.9
Banking Insurance and Real Estate	2.6	2.8	3.0	3.2	3.4	3.5
Ownerships of Dwellings	5.2	3.8	3.4	3.6	3.7	3.8
Public Administration and Defense	4.4	4.2	4.4	4.8	4.9	4.6
Other Services	11.3	11.5	12.1	13.3	13.3	13.5
GDP	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2531. (New Series 2513-2530)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	2528	2529	2530	2531
Agriculture	16.7	16.5	16.1	16.9
Crops	10.4	9.9	9.8	11.2
Livestock	1.5	1.8	1.8	1.7
Fisheries	1.3	1.4	1.2	1.0
Forestry	0.9	0.8	0.7	0.6
Agricultural Services	0.7	0.6	0.6	0.5
Simple Agricultural Processing Product	2.0	2.0	1.9	1.8
Mining and Quarrying	4.0	3.1	3.1	3.0
Manufacturing	22.1	23.3	13.9	24.4
Construction	5.6	5.2	5.1	5.1
Electricity and Water Supply	2.3	2.6	2.6	2.6
Transportation and Communication	7.7	7.8	7.5	7.3
Wholesale and Retail Trade	15.1	15.5	15.6	15.8
Banking Insurance and Real Estate	3.5	3.4	3.9	4.1
Ownerships of Dwellings	4.1	4.1	4.0	3.6
Public Administration and Defense	4.8	4.6	4.3	3.8
Other Services	14.1	13.8	13.9	13.4
GDP	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2531. (New Series 2513-2530)

ตารางที่ 3.2 สัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ จำแนกตามภาคเศรษฐกิจ

หน่วย : ร้อยละ

ประเทศ	Agriculture		
	1970	1980	1988
Newly Industrializing Economies			
Korea, Rep.of	30.6	14.6	11.2
Singapore	2.3	1.1	0.4
Taipei, China	17.7	7.9	4.7
Southeast Asia			
Indonesia	46.0	30.7	23.1
Lao	-	59.8	50.8
Malaysia	-	22.9	21.2
Philippines	28.8	25.6	27.3
Thailand	30.2	20.6	16.9
Viet nam	-	-	39.2
South Asia			
Bangladesh	-	49.4	42.5
Burma	38.3	37.2	37.2
India	47.4	38.0	30.3
Nepal	-	58.8	58.5
Pakistan	38.9	30.6	24.5
Sri Lanka	31.8	26.5	21.9
Fiji	26.8	22.5	25.3
Norm	22.59	25.83	25.10

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	Industry		
	1970	1980	1988
Newly Industrializing Economies			
Korea, Rep.of	26.0	41.3	47.2
Singapore	29.8	28.8	36.7
Taipei, China	40.9	50.6	46.8
Southeast Asia			
Indonesia	20.9	30.9	36.8
Lao	-	9.0	9.4
Malaysia	-	35.8	39.7
Philippines	29.4	36.1	32.7
Thailand	25.7	30.8	32.2
Viet nam	-	-	29.6
South Asia			
Bangladesh	-	14.8	16.6
Burma	14.7	15.2	15.3
India	21.7	25.9	30.2
Nepal	-	41.2	41.5
Pakistan	22.7	26.6	29.6
Sri Lanka	16.0	27.4	29.2
Fiji	19.8	21.7	18.9
Norm	17.84	26.93	30.06

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	Services		
	1970	1980	1988
Newly Industrializing Economies			
Korea, Rep.of	43.4	44.1	41.6
Singapore	67.9	60.0	62.9
Taipei, China	41.4	41.6	48.5
Southeast Asia			
Indonesia	33.1	38.4	40.1
Lao	-	31.2	39.8
Malaysia	-	41.3	39.1
Philippines	41.8	38.3	40.0
Thailand	44.1	48.6	50.9
Viet nam	-	-	31.3
South Asia			
Bangladesh	-	35.8	40.9
Burma	47.0	47.6	47.5
India	30.9	36.1	39.5
Nepal	-	-	-
Pakistan	38.4	43.8	45.9
Sri Lanka	52.2	55.8	55.8
Fiji	53.4	55.8	55.8
Norm	32.91	40.58	44.80

ที่มา : Asian Development Bank , Asian Development Outlook 1989,

Table A5 ; Page 182

ตารางที่ 3.3 อัตราการเจริญเติบโตและสัดส่วนของการค้าบริการในมูลค่าการส่งออก และ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ พ.ศ. 2523-2531

หน่วย: ร้อยละ

ปี	อัตราการเจริญเติบโต		สัดส่วนของการค้าบริการ ในมูลค่าการส่งออก	สัดส่วนใน GDP
	การค้าบริการ	การส่งออก		
2523	-	-	32.9	14.5
2524	18.1	13.79	34.2	16.1
2525	15.3	4.66	37.7	17.9
2526	13.3	-7.71	46.2	18.9
2527	8.3	19.61	41.9	19.1
2528	18.1	10.48	44.8	21.7
2529	2.1	20.75	38.2	21.3
2530	22.3	28.78	36.1	24.0
2531	34.8	33.83	36.2	29.2

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.4 ผลการดำเนินงาน พ.ศ. 2522 - 2531

หน่วย : ล้านบาท

	1979			1980			1981			1982			1983			1984		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	29,163.6	40,468.4	(11,305)	43,528.8	50,792.2	(7,263)	51,399.0	66,762.8	(15,364)	59,269.0	69,808.0	(10,539)	67,136.6	73,993.1	(6,857)	72,741.6	81,773.8	(9,032)
Freight and Insurance	2,593.6	16,621.5	(14,028)	3,869.5	21,027.1	(17,158)	4,791.1	24,565.8	(19,775)	5,047.4	22,830.4	(17,783)	5,961.4	26,312.4	(20,351)	7,059.9	27,921.9	(20,862)
Freight	2,480.8	15,019.6	(12,539)	3,714.9	19,032.4	(15,318)	4,547.6	22,267.9	(17,720)	4,845.2	20,754.1	(15,909)	8,466.4	23,827.4	(18,061)	6,810.2	25,384.5	(18,574)
Insurance	132.8	1,601.9	(1,469)	154.6	1,994.7	(1,840)	243.5	2,297.9	(2,054)	202.2	2,076.3	(1,874)	195.0	2,485.0	(2,290)	249.7	2,537.4	(2,288)
Other Transportation	2,200.3	1,635.9	564	2,409.7	2,070.7	339	2,121.7	2,182.9	(61)	3,293.5	2,282.3	1,011	3,594.7	3,060.6	534	4,018.7	2,746.9	1,272
Passenger Fares	1,009.2	983.3	26	1,006.2	1,370.9	(365)	816.2	1,371.8	(558)	1,301.5	1,614.2	(313)	607.7	2,252.8	(1,645)	814.2	2,153.4	(1,339)
Port Disbursements	1,040.6	263.2	777	1,248.0	347.6	900	1,179.8	550.6	628	1,828.5	563.9	1,265	2,803.2	759.6	2,044	2,938.1	528.8	2,409
Others	150.5	389.4	(239)	155.5	352.3	(197)	126.5	260.5	(134)	163.5	104.2	59	183.8	48.2	136	266.4	64.7	202
Travel	11,232.1	4,647.9	6,584	17,765.4	4,988.9	12,777	21,455.6	6,027.3	15,428	23,878.8	6,151.1	17,728	25,050.2	7,895.9	17,154	27,317.4	7,290.5	20,027
Investment Income	4,218.8	13,323.9	(9,105)	5,316.2	17,001.6	(11,685)	5,778.9	26,505.7	(20,727)	5,641.5	30,624.2	(24,983)	5,226.6	29,159.1	(23,933)	5,210.9	35,429.9	(30,219)
Interest	3,803.5	11,312.9	(7,509)	49,921.9	14,952.5	(10,031)	5,345.4	22,836.4	(17,491)	5,127.7	25,294.3	(20,167)	4,837.6	23,974.5	(19,137)	5,076.0	28,508.3	(23,432)
- Private	328.2	7,821.2	(7,493)	1,056.8	8,726.1	(7,669)	1,586.3	12,060.3	(10,474)	1,516.7	10,631.2	(9,115)	1,555.8	9,574.6	(8,019)	1,589.3	12,303.4	(10,714)
- Public (Including Commitment Charges)	3,475.3	3,491.7	(16)	3,865.1	6,226.4	(2,361)	3,759.1	10,776.1	(7,017)	3,611.0	14,663.1	(11,052)	3,281.8	14,399.9	(11,118)	3,486.7	16,204.9	(12,718)
Profit Dividends & Others	415.3	2,011.0	(1,596)	394.3	2,049.1	(1,655)	433.5	3,669.3	(3,236)	513.8	5,329.9	(4,816)	289.0	5,185.4	(4,796)	134.9	6,921.6	(6,787)
Government, N.I.E.	1,706.5	563.8	1,143	2,529.2	734.1	1,795	2,297.6	1,608.8	689	2,300.3	1,568.5	732	2,595.8	1,461.0	1,135	2,532.2	1,230.0	(1,302)
Other Services	7,212.3	3,675.4	3,537	11,638.8	4,989.8	6,649	14,954.1	5,872.3	9,082	19,107.5	6,351.5	12,756	24,707.9	6,103.3	18,605	26,602.5	8,154.6	19,448
Labor Income	3,818.3	339.2	3,479	7,703.0	650.7	7,052	10,428.3	758.3	9,670	14,221.7	1,073.5	13,148	19,457.3	930.8	18,527	21,117.7	1,265.9	19,852
Premium on Direct Insurance	33.4	87.5	(54)	41.6	126.5	(85)	52.9	111.9	(59)	42.2	145.6	(103)	61.3	127.7	(66)	33.6	145.4	(112)
Claims on Direct Insurance	8.9	0.0	9	56.1	0.3	56	82.6	0.0	83	32.7	0.0	33	26.6	0.0	27	51.4	0.0	51
Premium on Reinsurance	65.2	238.1	(173)	45.7	335.5	(290)	54.5	379.7	(325)	54.1	539.8	(486)	59.4	564.4	(505)	70.4	597.3	(527)
Claims on Reinsurance	40.2	0.0	40	188.5	0.2	188	77.9	0.0	78	223.2	0.0	223	136.5	0.0	139	84.9	0.0	85
Management Fees	1.4	185.0	(184)	1.2	145.5	(144)	12.0	185.6	(174)	7.2	962.8	(956)	20.5	523.1	(503)	11.5	832.1	(821)
Agent Fees	221.5	115.5	106	611.9	156.3	456	675.9	187.0	489	676.5	229.8	447	658.2	185.5	473	644.7	231.0	414
Construction Activity	2.7	102.0	(99)	13.0	88.6	(76)	42.9	108.6	(66)	51.4	196.2	(145)	154.8	307.0	(152)	350.6	106.6	244
Advertising	62.4	25.6	37	83.1	34.5	49	127.2	43.2	84	179.6	52.6	127	192.1	78.4	114	165.4	81.3	84
Copyright & Patent Royalties	0.4	456.9	(457)	10.2	610.4	(600)	0.3	805.6	(805)	3.7	853.3	(850)	1.4	999.7	(998)	1.5	1,161.3	(1,160)
Others	2,957.9	2,125.6	832	5,954.5	2,821.3	3,133	3,419.6	3,292.4	127	3,615.2	2,297.9	1,317	3,937.8	2,386.7	1,551	4,070.8	2,733.7	1,337

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	1985			1986			1987			1988		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	85,879.6	95,510.5	(9,631)	87,684.5	96,577.9	8,913	107,187.1	111,451.4	(4,164)	149,088.7	145,967.3	3,121
Freight and Insurance	9,237.6	29,254.3	(20,017)	9,026.1	28,326.0	(19,300)	10,049.6	38,112.6	(28,063)	11,602.4	57,381.8	(45,779)
Freight	8,972.3	26,620.4	(17,648)	8,882.9	25,778.6	(16,896)	9,907.5	34,589.8	(24,682)	11,449.7	52,199.2	(40,750)
Insurance	265.3	2,633.9	(2,369)	143.2	2,547.4	(2,404)	142.1	3,522.8	(3,381)	152.7	5,182.7	(5,030)
Other Transportation	3,579.5	3,531.8	48	2,953.8	3,320.6	(367)	8,444.8	3,781.4	4,663	12,681.7	4,401.2	8,281
Passenger Fares	814.7	2,136.5	(1,322)	355.8	2,337.3	(1,982)	5,846.1	2,950.8	2,895	9,333.7	3,764.8	5,569
Port Disbursements	2,089.1	1,280.0	809	1,900.3	898.9	1,001	1,538.9	737.5	801	2,922.1	517.5	2,405
Others	675.7	115.3	560	637.7	84.4	613	1,059.8	93.1	967	425.9	118.9	307
Travel	31,767.9	7,621.8	24,146	37,321.8	7,798.3	29,523	58,023.9	9,982.3	48,122	78,859.0	15,208.8	63,650
Investment Income	6,655.0	44,828.4	(38,173)	6,210.9	47,847.2	(40,636)	6,638.1	48,086.9	(41,449)	9,314.4	53,051.8	(43,737)
Interest	6,386.2	34,038.4	(27,652)	5,862.1	35,500.1	(29,638)	6,478.9	35,557.2	(29,078)	8,869.6	36,219.8	(27,350)
- Private	1,876.3	14,524.5	(12,648)	2,144.4	11,914.5	(9,770)	2,193.6	10,329.1	(8,136)	1,729.4	9,775.0	(8,046)
- Public (Including Commitment Charges)	4,509.9	19,513.9	(15,004)	3,717.7	23,585.6	(19,866)	4,285.3	25,228.1	(20,943)	7,140.2	26,444.8	(19,305)
Profit Dividends & Others	268.8	10,790.0	(10,521)	348.8	11,547.1	(11,198)	159.2	12,529.7	(12,371)	444.8	16,832.0	(16,387)
Government, W.I.E.	3,888.7	1,948.2	1,941	2,995.2	1,725.4	1,270	3,192.7	2,689.1	504	3,279.3	2,338.1	941
Other Services	30,750.9	8,326.0	22,425	29,157.5	8,360.4	20,797	28,838.0	8,879.1	19,959	33,351.9	13,586.2	19,766
Labor Income	23,795.8	1,859.0	21,937	20,899.8	1,549.9	19,350	21,536.0	1,499.1	20,037	23,412.9	2,261.7	21,151
Premium on Direct Insurance	60.3	264.4	(204)	50.6	358.1	(308)	80.9	290.0	(212)	62.8	291.9	(229)
Claims on Direct Insurance	19.5	21.6	(2)	18.0	14.8	3	13.6	15.3	(2)	49.9	14.6	35
Premium on Reinsurance	52.8	651.6	(599)	60.2	813.9	(754)	45.8	1,125.1	(1,079)	54.3	1,056.4	(1,002)
Claims on Reinsurance	72.3	0.4	72	13.4	0.0	13	1.9	0.0	2	31.2	0.0	31
Management Fees	16.8	808.0	(791)	5.9	831.6	(826)	22.3	929.4	(907)	18.1	543.4	(525)
Agent Fees	789.9	344.0	446	786.3	286.8	500	1,054.3	543.6	511	1,376.2	849.8	526
Construction Activity	124.6	99.8	25	565.8	1.0	565	687.0	59.7	628	590.6	173.0	418
Advertising	258.2	133.8	124	278.1	121.6	157	267.0	185.6	81	218.1	237.3	(19)
Copyright & Patent Royalties	1.2	1,237.8	(1,237)	4.7	1,250.2	(1,246)	2.3	1,453.5	(1,451)	8.3	2,402.6	(2,394)
Others	5,559.5	2,905.6	2,654	6,474.7	3,132.5	3,342	5,066.6	2,774.8	2,292	1,529.5	4,994.5	2,535

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

	1979		1980		1981		1982		1983		1984		1985		1986		1987		1988	
	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit	Credit	Debit
Freight and Insurance	8.89	41.07	9.89	41.40	9.32	36.80	8.52	32.70	8.88	35.56	9.71	34.15	10.76	30.63	10.30	29.33	9.38	34.20	7.78	39.31
Freight	8.44	34.11	8.53	37.47	8.85	33.35	8.17	29.73	8.59	32.20	9.36	31.04	10.45	27.87	10.13	26.69	9.24	31.04	7.68	35.76
Insurance	0.46	3.96	0.36	3.93	0.47	3.44	0.34	2.97	0.29	3.36	0.34	3.10	0.31	2.76	0.16	2.64	0.13	3.16	0.10	3.55
Other Transportation	7.54	1.04	5.54	4.08	4.13	3.27	5.56	3.27	5.35	4.14	5.52	3.36	4.17	3.70	3.37	3.44	7.88	3.39	8.51	3.02
Passenger Fares	3.46	2.43	2.31	2.70	1.59	2.05	2.20	2.31	0.91	3.04	1.12	2.63	0.96	2.24	0.41	2.42	5.45	2.65	6.26	2.58
Port Disbursements	3.57	0.65	2.87	0.68	2.28	0.82	3.09	0.81	4.15	1.03	4.04	0.65	2.43	1.34	2.17	0.93	1.44	0.66	1.90	0.35
Others	0.52	0.96	0.26	0.69	0.25	0.04	0.28	0.15	0.27	0.07	0.37	0.08	0.79	0.12	0.80	0.09	0.99	0.08	0.29	0.88
Travel	38.51	11.49	40.81	9.82	41.74	9.03	40.29	8.81	37.31	10.67	37.55	8.92	35.99	7.98	42.57	8.07	46.67	8.88	52.89	10.42
Investment Income	14.47	32.92	12.21	33.47	11.24	39.70	9.52	43.87	7.79	39.41	7.16	43.33	7.75	46.94	7.08	48.71	6.19	43.15	6.25	36.34
Interest	13.04	27.95	11.31	29.44	10.40	34.21	8.65	36.23	7.21	32.40	6.98	34.86	7.44	35.64	5.69	36.76	6.04	31.90	5.95	24.81
- Private	1.13	19.33	2.43	17.18	3.09	18.06	2.56	15.25	2.32	12.94	2.18	15.05	2.18	15.21	2.45	12.34	2.05	9.27	1.16	6.70
- Public (Including Commitment Charges)	11.92	8.63	8.88	12.26	7.31	16.14	6.09	21.00	4.89	19.46	4.79	19.82	5.25	20.43	4.24	24.42	4.00	22.64	4.79	18.12
Profit Dividends & Other Government, N.I.E.	1.42	4.97	0.91	4.06	0.84	5.50	0.87	7.64	0.58	7.01	0.19	8.46	0.03	11.30	0.40	11.96	15.00	11.24	0.30	11.59
Other Services	5.85	1.39	5.81	1.45	4.47	2.41	3.88	2.25	3.87	1.97	3.45	1.50	4.53	2.04	3.42	1.79	2.98	2.41	2.20	1.60
Labor Income	24.73	9.08	26.74	9.78	29.09	8.80	32.24	9.10	36.80	8.25	36.57	8.75	35.81	8.72	33.26	8.66	26.90	7.97	22.37	9.31
Premium on Direct Insurance	13.09	0.84	17.70	1.28	20.29	1.14	24.00	1.54	28.98	1.26	29.08	1.55	27.71	1.95	23.94	1.60	20.15	1.35	15.70	1.55
Premium on Reinsurance	0.11	0.22	0.10	0.25	0.10	0.17	0.07	0.21	0.09	0.17	0.05	0.18	0.01	0.28	0.06	0.37	0.08	0.26	0.04	0.20
Claims on Direct Insurance	0.03	0.00	0.13	0.00	0.12	0.00	0.06	0.00	0.04	0.00	0.07	0.00	0.02	0.02	0.02	0.02	0.01	0.01	0.03	0.01
Claims on Reinsurance	0.22	0.59	0.10	0.66	0.11	0.57	0.09	0.77	0.09	0.76	0.10	0.73	0.08	0.68	0.07	0.84	0.04	1.01	0.04	0.78
Management Fees	0.14	0.00	0.27	0.00	0.15	0.00	0.38	0.00	0.21	0.00	0.12	0.00	0.08	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00
Agent Fees	0.00	0.46	0.00	0.00	0.02	0.28	0.01	1.36	0.03	0.71	0.02	1.02	0.02	0.85	0.01	0.86	0.02	0.83	0.01	0.37
Construction Activity	0.76	0.29	1.41	0.31	1.32	0.28	1.14	0.35	0.98	0.25	0.89	0.28	0.92	0.36	0.30	0.30	0.98	0.49	0.32	-0.58
Advertising	0.01	0.25	0.03	0.17	0.08	0.16	0.09	0.28	0.23	0.41	0.48	0.13	0.15	0.10	0.65	0.00	0.64	0.05	0.40	0.12
Copyright & Patent Royalty	0.21	0.06	0.19	0.07	0.25	0.06	0.30	0.08	0.29	0.11	0.23	0.10	0.30	0.14	0.32	0.13	0.25	0.17	0.15	0.15
Others	0.00	1.13	0.02	1.20	0.00	1.21	0.01	1.22	0.00	1.35	0.00	1.42	0.00	1.30	0.01	1.29	0.00	1.30	0.01	1.65
Others	10.14	5.25	6.79	5.55	6.65	4.93	6.10	3.29	5.87	3.23	5.60	3.34	6.47	3.04	7.39	3.24	4.73	2.49	5.05	3.42
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.6 สัดส่วนของแรงงานที่ถูกจ้าง จำแนกตามอุตสาหกรรม พ.ศ. 2514 - 2530

หน่วย : ร้อยละ

ปี	เกษตรกรรม	เหมืองแร่	อุตสาหกรรม	การบริการ
2514	79.2	0.1	4.0	16.7
2515	72.2	0.7	7.7	19.4
2516	72.0	0.6	7.0	20.4
2517	69.8	0.3	7.4	22.5
2518	73.0	0.1	7.5	19.4
2519	75.8	0.2	6.2	17.8
2520	73.5	0.3	6.6	19.6
2521	73.7	0.1	6.8	19.4
2522	70.7	0.2	8.1	21.0
2523	70.8	0.2	7.9	21.1
2524	71.9	0.3	7.2	20.6
2525	68.4	0.3	8.1	23.2
2526	69.1	0.2	7.3	23.4
2527	69.7	0.5	7.6	22.2
2528	68.4	0.3	8.0	23.3
2529	66.7	0.2	7.7	25.4
2530	64.4	0.2	8.8	26.6

ที่มา : รายงานการสำรวจแรงงานรอบที่ 2/2530 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3.2 คำนิยามของการธนาคาร

การธนาคารถือว่าเป็นการบริการประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการ ทางด้านการเงินด้วยการรับฝากเงิน การให้กู้เงิน การแลกเปลี่ยนเงินตรา การให้บริการด้านหนังสือค้ำประกัน ฯลฯ เป็นต้น

การธนาคารเป็นการบริการที่จำเป็นต้องอาศัยการเข้าใกล้กัน (physical proximity) ระหว่างผู้ใช้บริการ (user) และผู้ผลิตบริการ (provider) การธนาคารจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริการในกลุ่มที่ผู้ผลิตบริการไม่เคลื่อนที่ (immobile provide) แต่ผู้ใช้บริการเคลื่อนที่ (mobile user) กล่าวคือ ผู้ใช้บริการต้องไปที่ธนาคารเพื่อรับบริการด้านการธนาคารจากธนาคารต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตบริการและผู้ใช้บริการเช่นนี้เองที่ทำให้เกิดความจำเป็นที่ผู้ผลิตบริการจากต่างประเทศหรือธนาคารจากต่างประเทศจะต้องเข้ามาตั้งถิ่นฐานธุรกิจในประเทศในรูปแบบของสาขาหรือสำนักงานผู้แทน เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้ผลิตบริการกับผู้ใช้บริการ แต่การค้าในการบริการด้านกิจการธนาคารบางประเภทอาจจะเกิดขึ้นได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเข้าใกล้กัน (physical proximity) ระหว่างผู้ใช้บริการกับผู้ผลิตบริการก็ได้ เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ได้นำไปสู่ electronic banking นอกจากนี้ผู้บริโภคหรือผู้ที่ถือการบริการของธนาคาร ยังเป็นผู้ที่ถือการบริการที่เป็นนามธรรมด้วย เช่นความมั่นใจในธนาคารว่าธนาคารจะสามารถที่จะรักษาทรัพย์สินของผู้ที่ใช้บริการให้ปลอดภัยในกรณีของการฝากเงินได้มากน้อยเพียงใด และการข้อความสะดวกหรือความคล่องตัวทางการเงินในกรณีที่ได้กู้ยืมเงินจากธนาคารในยามขัดสนได้มากน้อยเพียงใด สิ่งเหล่านี้เป็นนามธรรมซึ่งอยู่ร่วมกับผลผลิตของการบริการจากธนาคารด้วย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สามารถที่จะสัมผัสได้ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตบริการกับผู้ใช้บริการ แต่ความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถที่จะนับได้เหมือนกับการค้าในสินค้า แม้ว่าจำนวนความถี่ของการติดต่อและวงเงินเกี่ยวข้องจะสามารถนับได้ ความสัมพันธ์นี้เองที่เป็นหนึ่งในปัจจัยที่จะทำให้ธนาคารมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการแข่งขัน

ความได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการแข่งขันของแต่ละธนาคารยังขึ้นอยู่กับว่าภาพพจน์และความมีชื่อเสียงของธนาคารควบคู่กับความสะดวกในการได้รับการบริการ

โดยธนาคารที่มีสาขาหรือมีโอกาสในการติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดด้วย ซึ่งจะทำให้ ผู้ใช้บริการเลือกใช้บริการจากธนาคารใดธนาคารหนึ่ง ดังนั้น การค้าในการบริการด้าน กิจการธนาคารระหว่างประเทศนั้น ธนาคารจากต่างประเทศจึงต้องการที่จะมีสิทธิในการ เข้ามาตั้งถิ่นฐานธุรกิจ (the right to establish) หรือการเข้าสู่ตลาด (market access) ในประเทศ ถ้าหากธนาคารต่างประเทศเหล่านั้นมีความรู้สึกที่ ตนเองมีความ ได้เปรียบธนาคารภายในประเทศ หรือ ตนเองมีผลตอบแทนที่สูงจากการเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ธุรกิจในภายในประเทศนั้น

ในการดำเนินกิจการบริการทางด้านธนาคารในประเทศไทย ธนาคารของ ไทยหรือธนาคารต่างประเทศที่มีอยู่ในประเทศไทย ต่างก็ทำการค้าในการบริการตาม- พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 แก้ไขในปี พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ซึ่งได้ให้ความหมายของธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ไว้ว่า หมายถึง การประกอบธุรกิจบริการ ทางด้านประเภทรับฝากเงินที่จะต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ และใช้ประโยชน์นั้นทางใดทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น

- (ก) ให้สินเชื่อ
- (ข) ซื้อขายตัวแลกเงิน หรือ ตราสาร
- (ค) ซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

ในทางปฏิบัติแล้ว ธนาคารได้ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการของธนาคารทางด้านต่าง ๆ พอสรุปประเภทของการบริการ ได้ดังนี้

1. บริการทางด้านรับฝากเงิน ประกอบด้วย เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝาก-ประจำ เงินฝากสะสมทรัพย์ เป็นต้น
2. บริการทางด้านสินเชื่อ ประกอบด้วยสินเชื่อส่วนบุคคล เช่น สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเพื่อส่งเคราะห์ข้าราชการ สินเชื่อเพื่อการค้าและธุรกิจ ได้แก่ รับซื้อลดตั๋วเงิน, packing credit ฯลฯ
3. บริการทางด้านต่างประเทศ ประกอบด้วยการขายและรับซื้อเงินตรา-ต่างประเทศ การเปิด letter of credit เพื่อส่งสินค้าจากต่างประเทศ บริการเพื่อการส่งออก
4. บริการการค้าประกัน ได้แก่ การออกหนังสือหรือสัญญาค้ำประกันและ การอวัลตั๋ว ฯลฯ

5. บริการด้านสารสนเทศทางการค้าและธุรกิจ ได้แก่ บริการส่งเสริมการค้า และการลงทุน บริการข้อมูลทางด้านเครดิต บริการข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ
6. บริการด้านอื่น ๆ ได้แก่ การให้เชาตู้โทรศัพท์ บริการจ่ายเงินอัตโนมัติ บริการบัตรเครดิต บริการรับชำระค่าโทรศัพท์ ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงมีหน้าที่สำคัญคือ การรับฝากเงิน ดูแลรักษาเงิน จ่ายเงิน และให้กู้ยืมเงิน ตามลักษณะการประกอบการแล้ว ธนาคารพาณิชย์จะได้รับอัตราดอกเบี้ยจากผู้กู้ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์จ่ายให้ผู้ชำระเงิน แต่เนื่องจาก ในภาวะปัจจุบันมีการแข่งขันที่สูงในกิจการนี้ ธนาคารพาณิชย์จึงต้องพยายามแสวงหาลู่ทางการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อทดแทนธุรกิจเดิมที่มีการแข่งขันกันมาก ด้วยการเริ่มขยายขอบเขตการบริการโดยเน้นการหารายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการ (fee-based income) เช่น การออกหนังสือค้ำประกัน letter of credit ฯลฯ แทนที่จะพึ่งรายได้จากดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว

สำหรับธนาคารต่างประเทศนั้น ได้เข้ามาเปิดดำเนินการในรูปของสาขา (branches) และสำนักงานผู้แทน (representative office) ที่ได้รับอนุญาตโดยกระทรวงการคลัง ให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยจะทำธุรกิจการบริการเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ของไทย อีกทั้งสาขานาคารต่างประเทศยังมีการพัฒนาการบริการประเภทอื่นเพิ่มขึ้นอีก (ขณะนี้ธนาคารพาณิชย์ของไทยขนาดใหญ่ ก็มีบริการเหล่านี้เช่นกัน) คือการให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์ การให้บริการการป้องกันความเสี่ยงทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน ด้วยการขาย option การให้บริการเป็นที่ปรึกษาในการลงทุน การให้บริการจัดหาเงินทุนด้วยวิธีการออกหุ้นเพิ่มทุนขึ้นในตลาดภายในและภายนอกประเทศ การให้บริการปรึกษาและจัดการเพื่อให้มีการซื้อหรือรวมกิจการเข้าด้วยกัน (take over, acquisition or merger)

3.3 การดำเนินกิจการธนาคารของธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขานาคารต่างประเทศ

- 3.3.1 ความเป็นมาของธนาคารพาณิชย์ไทย และสาขานาคารต่างประเทศ
นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เริ่มนโยบายเปิดประตูการค้ากับต่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศของไทยก็ได้ขยายตัวมากขึ้น และเพื่ออำนวยความสะดวกทางด้าน การค้าซึ่งขยายใหญ่ขึ้นนี้เอง จึงได้เริ่มมีการนำธุรกิจการธนาคารพาณิชย์จากประเทศอังกฤษ เข้ามาปฏิบัติในประเทศไทย โดยที่ระบบธนาคารพาณิชย์ของอังกฤษที่เข้ามานั้น เข้ามาใน รูปของธนาคารที่สนับสนุนการค้าระหว่างประเทศที่เชี่ยวชาญทางด้าน การแลกเปลี่ยนเงินตรา และการซื้อขายลงทุน เพราะประเทศอังกฤษในสมัยก่อนมีผลประโยชน์ในประเทศไทยมาก เช่น มีกิจการป่าไม้ เมืองแร่ กิจการค้าข้าว เป็นต้น ธนาคารของอังกฤษที่เป็นธนาคาร พาณิชย์แห่งแรกได้เริ่มดำเนินการในวันที่ 31 ธันวาคม 2431 คือ ธนาคารของธนาคาร ฮองกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้ง คอร์ปอเรชัน (Hong Kong & Shanghai Banking Corporation) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ในฮ่องกง และต่อมาในปี 2437 สาขาธนาคาร ต่างประเทศแห่งที่สองก็ตั้งขึ้น คือ ธนาคารชาร์เตอร์แบงก์ออฟอินเดีย ออสเตรเลีย แอนด์ ไชนา จำกัด (Chartered Bank of India, Australia and China) ซึ่งธนาคาร ทั้งสองนี้เป็นสาขาธนาคารของอังกฤษและจากการริเริ่มอันถือเป็นรากฐานนี้เองทำให้ หลักปฏิบัติทางการธนาคารในประเทศไทยได้อาศัยแบบฉบับของการธนาคารพาณิชย์อังกฤษ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ธนาคารพาณิชย์ที่ก่อตั้งขึ้นในระยะแรกระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2431- 2484 มีดังนี้

1.	ธนาคารฮองกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิ้งคอร์ปอเรชัน	พ.ศ. 2431
2.	ธนาคารชาร์เตอร์	พ.ศ. 2437
3.	ธนาคารแห่งอินโดจีน	พ.ศ. 2440
4.	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด	พ.ศ. 2449
5.	ธนาคารซีไอทง จำกัด	พ.ศ. 2452
6.	ธนาคารกวางตุ้ง จำกัด	พ.ศ. 2462
7.	ธนาคารเมอร์แคนไทล์ จำกัด	พ.ศ. 2463
8.	ธนาคารหวังหลีจัน จำกัด	พ.ศ. 2476
9.	ธนาคารตั้งเปงชน จำกัด	พ.ศ. 2477
10.	ธนาคารไฮโกฮามาสเบชิ	พ.ศ. 2479
11.	ธนาคารแห่งเอเชีย จำกัด	พ.ศ. 2482
12.	ธนาคารนครหลวง จำกัด	พ.ศ. 2484

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า ในระยะแรกของการก่อตั้งธนาคารพาณิชย์นั้น ธนาคารพาณิชย์ที่ก่อตั้งขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นธนาคารต่างประเทศ ส่วนธนาคารของไทยที่ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกนั้นก็คือ บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล จำกัด (ธนาคารไทยพาณิชย์) ก่อตั้งโดยสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย ได้รับพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2449 เป็นการรวมทุนจากพระคลังข้างที่ ชุมนาง ข้าราชการ คหบดีไทย จีน และนายทุนตะวันตก เช่น ธนาคารดอยซ์ เอเชีย (Deutsche Bank of Asia) ของเยอรมัน และเดนมาร์ก แลนด์แบงก์ของเดนมาร์ค

กิจการธนาคารของคนไทย ในระยะเริ่มแรกส่วนหนึ่งเกิดจากการสนองตอบความต้องการสถาบันการเงินของเศรษฐกิจการค้าที่เจริญเติบโตขึ้น และความต้องการที่จะรักษาผลประโยชน์ และเพื่อแข่งขันกับชาวต่างชาติที่เข้ามาครอบงำผลประโยชน์จากประเทศธุรกิจของธนาคารไทยในระยะแรกนี้เป็นธุรกิจขนาดเล็ก เพราะมีเงินทุนน้อย และขาดบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญทางด้านการบริหาร

ในระยะต่อมาเป็นช่วงของการเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง (พ.ศ. 2482 - 2488) ระยะเวลาธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งในประเทศไทยตกอยู่ภายใต้การจัดการของคนไทยทั้งสิ้น และในขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ก็ล้วนแล้วแต่ตั้งขึ้นโดยทุนของคนไทยทั้งสิ้น ซึ่งผิดกับระยะเริ่มแรก ทั้งนี้ก็เป็นผลเนื่องมาจากสงคราม ซึ่งทำให้การค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนรูปโฉมจากการค้ากับประเทศยุโรปเป็นการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและญี่ปุ่นมากขึ้น เพราะประเทศไทยได้ร่วมเป็นพันธมิตรกับญี่ปุ่นจึงต้องตัดขาดการค้ากับประเทศทางยุโรป ดังนั้นในระยะนี้สาขาธนาคารต่างประเทศในประเทศไทยที่เป็นของชาวยุโรป จึงต้องถูกปิดกิจการไปชั่วคราว จึงเป็นโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์ของคนไทยได้ตั้งขึ้นใหม่ถึง 5 แห่ง คือ

1. ธนาคารมณฑล จำกัด พ.ศ. 2485
2. ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด พ.ศ. 2487
3. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด พ.ศ. 2487
4. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด พ.ศ. 2488
5. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด พ.ศ. 2488

โดยในปี พ.ศ. 2485 ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ถูกก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศ และหลังจากเสร็จสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมาก็เริ่มมีธนาคารที่เป็นสาขาธนาคารต่างประเทศ สนใจมาเปิดดำเนินธุรกิจการธนาคารในประเทศไทย อีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งมีธนาคารของคนไทยก่อตั้งขึ้นมาใหม่ด้วยดังนี้

1.	ธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด	พ.ศ. 2490
2.	ธนาคารอินเดีย-โอเวอร์ซีส์	พ.ศ. 2490
3.	ธนาคารแหลมทอง จำกัด	พ.ศ. 2491
4.	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	พ.ศ. 2492
5.	ธนาคารไทยทู จำกัด	พ.ศ. 2492
6.	ธนาคารแนทชั่นแนล แชนเดิลส์แบงก์เอินวี	พ.ศ. 2492
7.	ธนาคารแห่งอเมริกา	พ.ศ. 2492
8.	ธนาคารเกษตร จำกัด	พ.ศ. 2493
9.	ธนาคารศรีนคร จำกัด	พ.ศ. 2493
10.	ธนาคารมิตรชัย	พ.ศ. 2493

ในระยะหลังสงครามนี้ประเทศไทยเกิดขาดแคลนเงินตราต่างประเทศอยู่มาก รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยธนาคารพาณิชย์ให้ทำการออกหนังสือค้ำประกันแก่ผู้ส่งสินค้าขาออก โดยวิธีออกกฎข้อบังคับให้ผู้ส่งสินค้าออกทุกรายต้องขอหนังสือค้ำประกันจากธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ผู้ส่งออกสินค้านำเงินตราต่างประเทศที่ได้รับมา จ่ายให้ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาธนาคารต่างประเทศ สามารถหากำไรจากการซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้าที่เป็นพ่อค้าส่งออก และขายเงินตราต่างประเทศนั้นให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยได้รับส่วนต่าง (margin) เป็นผลกำไรที่จะเข้าสู่ธนาคาร นอกจากนี้ความหวาดวิตกว่าอาจจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 3 ขึ้นได้ เนื่องจากขณะนั้นเกิดสงครามเกาหลี จึงทำให้ตลาดต่างประเทศเพิ่มความต้องการผลิตผลของไทยมากยิ่งขึ้น อันทำให้การค้าระหว่างประเทศยิ่งมีสูงขึ้น ซึ่งมีผลทำให้การประกอบกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งของคนไทย และต่างประเทศเจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ จากปี พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ก้าวไปสู่ความมั่นคงมีการขยายกิจการอย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นสถาบันการเงินที่เป็นปึกแผ่น และมีอิทธิพล

ต่อเศรษฐกิจอย่างมากมาย กิจการธนาคารพาณิชย์ได้ปรับตัวให้ทันสมัยอย่างสมบูรณ์ เช่นเดียวกับประเทศพัฒนาอื่น ๆ อย่างแท้จริง ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ทั้งที่เป็นของคนไทย และต่างประเทศตั้งขึ้นในระยะหลัง ดังนี้

1.	ธนาคารทหารไทย จำกัด	พ.ศ. 2500
2.	ธนาคารไทยพัฒนา จำกัด	พ.ศ. 2503
3.	ธนาคารแห่งโตเกียว	พ.ศ. 2505
4.	ธนาคารเชสแมนฮัตตัน	พ.ศ. 2507
5.	ธนาคารสหมาลัยัน	พ.ศ. 2507
6.	ธนาคารกรุงไทย จำกัด	พ.ศ. 2509
7.	ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด	พ.ศ. 2509
- ธนาคารไทยพัฒนา ได้เปลี่ยนชื่อจากการโอนกิจการของธนาคารตั้งเป่งซุน จำกัด
  - ธนาคารกรุงไทย เป็นธนาคารที่รวมกิจการของธนาคารมณฑลและธนาคารเกษตรเข้าด้วยกัน
  - ธนาคารเชสแมนฮัตตัน ได้เปลี่ยนชื่อจากการโอนกิจการของธนาคารแนกซันแนล แชนเซลล์แบงก์ เอ็น.วี

ธนาคารพาณิชย์ของไทยแห่งสุดท้ายที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการ คือ ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด และในปี พ.ศ. 2505 ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์พุทธศักราช 2505 อันเป็นพระราชบัญญัติที่กำหนดแนวทางปฏิบัติทั้งการบริการ การธนาคารและนโยบายการเงิน ซึ่งต่อมาได้มีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่ จึงทำให้ธนาคารไทยพาณิชย์ทั้งของคนไทย และสาขาต่างประเทศต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ พระราชบัญญัตินี้ได้ห้ามมิให้สาขาธนาคารต่างประเทศ ขยายสาขาไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2520 กระทรวงการคลังได้อนุญาตให้ธนาคารยุโรปเอเชียน (European Asian Bank) ซึ่งจดทะเบียนเป็นบริษัท จำกัด ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ประกอบการธนาคารพาณิชย์ โดยตั้งเป็นสาขาขึ้นตามหนังสืออนุญาตลงวันที่ 20 ตุลาคม 2520 จึงนับเป็นสาขาธนาคารต่างประเทศรายล่าสุดที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินกิจการ ดังนั้นในระบบธนาคารพาณิชย์ของประเทศไทยปัจจุบัน จึงมีธนาคารรวมทั้งสิ้น 29 ธนาคาร โดยเป็นธนาคารพาณิชย์ของคนไทย 15 แห่ง และสาขาของธนาคารต่างประเทศ 14 แห่ง ดังปรากฏในตารางที่ 1.5

3.3.2 ลักษณะการเข้ามาของสาขาธนาคารต่างประเทศ

สาขาธนาคารต่างประเทศเข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทย ในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) สาขาธนาคารต่างประเทศเข้ามาในฐานะสำนักงานตัวแทน (Representative Office) โดยวิธีนี้ ธนาคารที่เป็นสำนักงานตัวแทน จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการติดต่อต่าง ๆ ระหว่างสำนักงานใหญ่และบริษัทลูกค้าที่อยู่ต่างประเทศ ซึ่งโดยปกติแล้วสำนักงานตัวแทนไม่มีอำนาจที่จะให้กู้เงิน หรือรับเงินฝาก หรือประกอบธุรกิจตามลักษณะงานธนาคารโดยทั่ว ๆ ไป อันจะเป็นไปตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2522 แต่ในบางกรณี สำนักงานตัวแทนอาจจะได้รับอำนาจที่จะร่วมพิจารณาอนุมัติการให้เงินกู้ด้วย โดยเป็นผู้ให้คำแนะนำและข้อมูล (information) ต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อสำนักงานใหญ่จะได้รับข้อมูลที่จะช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ในกรณีนี้สำนักงานตัวแทน ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งที่ปรึกษาแก่บริษัทลูกค้าในประเทศนั้น ๆ จะต้องคอยติดตามปัญหาต่าง ๆ ที่ลูกค้าที่กู้ยืมประสบอยู่ รวมถึงตลอดถึงปัญหาที่ประเทศนั้น ๆ กำลังประสบอยู่ด้วย สำนักงานตัวแทนจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวในปัญหาต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ทันเวลา ทั้งนี้เพราะสิ่งเหล่านี้จะมีประโยชน์แก่ธนาคารสำนักงานใหญ่ในอันที่จะตัดสินใจในครั้งต่อไปว่า ควรจะลดการให้เครดิตแก่ประเทศนั้น ๆ หรือบริษัทลูกค้าในประเทศนั้น ๆ อย่างไรหรือไม่ เป็นต้น และเนื่องจากโดยหน้าที่ของสำนักงานตัวแทนมิได้ประกอบธุรกิจตามลักษณะของธนาคารโดยทั่ว ๆ ไป รวมทั้งไม่สามารถรับเงินฝากหรือปล่อยเงินกู้ได้ ดังนั้นสำนักงานตัวแทนจึงไม่อยู่ภายใต้การควบคุมกฎหมายที่เกี่ยวกับกิจการธนาคารพาณิชย์ โดยในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีสำนักงานตัวแทนของธนาคารต่างประเทศทั้งสิ้น 32 สำนักงาน ดังตารางที่ 3.7 ในขณะที่เดียวกันธนาคารพาณิชย์ของไทยก็ได้ไปเปิดสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศอยู่ 4 สำนักงาน คือ สำนักงานตัวแทนของธนาคารนครหลวงไทย, ธนาคารทหารไทย, ธนาคารศรีนคร ในฮ่องกง และของธนาคารกรุงเทพ ในกรุงปักกิ่ง

(2) การเข้ามาในรูปของสาขา (Branches) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ธนาคารต่างประเทศนิยมใช้มากที่สุด ลักษณะงานของสาขาธนาคารต่างประเทศ ก็เป็นเช่นเดียวกับธนาคารภายในประเทศ กล่าวคือ ทำธุรกิจด้านการธนาคารโดยทั่ว ๆ ไป เช่น รับเงินฝาก ปล่อยเงินกู้ ลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ และให้บริการด้านต่าง ๆ เช่น การเรียกเก็บเงิน

(collections) การเปิด letter of credit ฯลฯ และได้รับรายได้จากการนำเงินฝากไปหาประโยชน์หรือนำไปลงทุน, จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งรายได้จากกำไรในการรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทย จะต้องมีการกำหนดสินทรัพย์ขั้นต่ำในการดำเนินงานเงินสดสำรองตามกฎหมาย ตลอดจนข้อบังคับอื่น ๆ เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ของไทย และในการขอจัดตั้งสาขาของธนาคารต่างประเทศนั้น จะต้องได้รับการอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขต่าง ๆ ตัวอย่างในกรณีนี้ก็ คือ ในช่วงปี พ.ศ. 2532 ที่นายประมวล สภาวสุเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้มีความต้องการให้มีการอนุญาตให้เปิดสาขาธนาคารต่างประเทศได้นั้น กระทรวงการคลังได้เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กล่าวคือ ธนาคารต่างประเทศสามารถเข้ามาเปิดดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะคือ สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสถาบันการเงินระยะยาว โดยที่ธนาคารแต่ละแห่งที่เข้ามาต้องมีเงินทุนจดทะเบียนอย่างน้อย 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับเงื่อนไขสำคัญอื่นของการเปิดเป็นสาขาธนาคารต่างประเทศก็คือ ให้ปล่อยสินเชื่อได้เฉพาะลูกค้ารายใหญ่ และให้ทำธุรกิจรายย่อยได้ในส่วนของสินเชื่อที่อยู่อาศัยเท่านั้น ส่วนเงินที่รับฝากนั้นจะต้องเป็นเงินบาทไม่เกินร้อยละ 50 ของยอดเงินกู้ทุกขณะ รวมทั้งได้กำหนดให้ต้องนำเงินทุนจากต่างประเทศมาให้กู้ยืมแก่รัฐวิสาหกิจไม่น้อยกว่า 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ด้วย

(3) การเข้ามาในรูปของการถือหุ้นในธนาคารไทย ซึ่งตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 แก้ไข พ.ศ. 2522 ได้กำหนดไว้ว่า บุคคลต่างด้าวสามารถที่จะถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งจะต้องเป็นบริษัทมหาชนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ได้ แต่จะต้องมีจำนวนหุ้นของบุคคลต่างด้าวไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินทุนที่ชำระแล้ว และบุคคลต่างด้าวแต่ละคนหรือนิติบุคคลไม่สามารถถือหุ้นได้เกินร้อยละ 5 ของหุ้นทั้งหมด

(4) การเข้ามารวมตัวหรือซื้อกิจการ (take over, merger หรือ acquisition) ของธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาอยู่แล้วในประเทศไทย เช่น ธนาคารซิตี้แบงก์ได้เข้ามาซื้อกิจการของธนาคารเมอร์แคนไทล์ ในปี พ.ศ. 2466 และธนาคารคอยซ์ ได้เข้ามาซื้อกิจการของธนาคารยูโรเปียนอาเชียน ในปี พ.ศ. 2521 ซึ่งทำให้ทั้งธนาคารซิตี้แบงก์ และธนาคารคอยซ์ สามารถเข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทยได้

(5) เข้ามาดำเนินธุรกิจการเงินทางอ้อม โดยการซื้อหรือถือหุ้นของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย เช่น ธนาคารชันวา (SANWA) เป็นธนาคารที่ไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังให้เข้ามาเปิดดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้ ฉะนั้นในขณะนี้ธนาคารชันวามีแต่สำนักงานผู้แทนในประเทศ และยังเป็นหุ้นส่วนใหญ่ในบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อุตสาหกรรม จำกัด ในประเทศไทย โดยถือหุ้นอยู่ถึงร้อยละ 34.97

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.7 รายชื่อสำนักงานผู้แทนธนาคารต่างประเทศในประเทศไทย

ชื่อธนาคารที่ได้รับอนุญาต	วันที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง
1. Manufactures Hanover Trust Company	30 ก.ค. 22
2. Korea Exchange Bank	30 ก.ค. 22
3. Banque Francaise du Commerce Exterior, South East Asia	30 ก.ค. 22
4. Bankers Trust Company	30 ก.ค. 22
5. Banque Nationale de Paris	30 ก.ค. 22
6. Sociste Generale	30 ก.ค. 22
7. The Bank of California N.A.	30 ก.ค. 22
8. Midland Bank plc	19 ก.ย. 22
9. The Export-Import Bank of Japan	27 ส.ค. 22
10. First Interstate Bank of California	11 ก.พ. 23
11. The Bank of Nova Scotia	11 ก.พ. 23
12. Security Pacific National Bank	20 เม.ย. 24
13. Banque Paribas	20 เม.ย. 24
14. The Dai-Ichi Kangyo Bank, Ltd.	17 ธ.ค. 24
15. The Fuji Bank, Ltd.	17 ธ.ค. 24
16. The Sumitomo Bank, Ltd.	17 ธ.ค. 24
17. The Sanwa Bank, Ltd.	17 ธ.ค. 24
18. The Tokai Bank, Ltd.	17 ธ.ค. 24
19. The Long-Term Credit Bank of Japan, Ltd.	17 ธ.ค. 24
20. The Mitsubishi Bank, Ltd.	29 พ.ย. 25
21. The Taiyo Kobe Bank, Ltd.	29 พ.ย. 25
22. The Philadelphia National Bank	29 พ.ย. 25
23. The Industrial Bank of Japan, Ltd.	15 พ.ย. 26
24. Irving Trust Company	20 มี.ค. 27

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ชื่อธนาคารที่ได้รับอนุญาต	วันที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง
25. Bank fo Credit and Commerce International S.A.	8 ต.ค. 27
26. Austalia & New Zealand Banking Group, Ltd.	22 ต.ค. 29
27. Credit Lyonnais	4 ก.ย. 29
28. National Australia Bank, Ltd.	5 ส.ค. 29
29. The Daiwa Bank, Ltd.	20 ก.ค. 30
30. Caisse National de Credit Agricole	15 พ.ค. 30
31. The Kyowa Bank, Ltd.	30 ธ.ค. 30
32. Barclays Bank Plc.	15 ม.ค. 31

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง (พฤศจิกายน 2531)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.4 สภาพการณ์ในการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ไทย และสาขานาคาร- ต่างประเทศ

สถาบันการเงินที่มีอยู่ในประเทศไทยนั้น ธนาคารพาณิชย์นับเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญมากที่สุดและใหญ่ที่สุดเมื่อถึงจำนวนสินทรัพย์ทั้งสิ้น (total assets), การระดมเงินออม (total saving mobilized) และการปล่อยสินเชื่อ (total credit extended) (ตารางที่ 3.8) ซึ่งในสถาบันการเงินทั้งหมดนี้ ต่างก็ให้นิยามของการออมที่แตกต่างกันไป (ตารางที่ 3.9) โดยที่สถาบันการเงินที่มีบทบาทสูงชันในการระดมเงินออมจากครัวเรือน รองจากธนาคารพาณิชย์คือ ธนาคารออมสิน, บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์, บริษัทประกันชีวิต ตามลำดับ และสถาบันการเงินที่มีบทบาทสูงชันในการปล่อยสินเชื่อรองจากธนาคารพาณิชย์ก็คือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ตามลำดับ

บทบาทของธนาคารพาณิชย์ไทยในระบบการเงินของประเทศมีอยู่สูงมาก กล่าวคือ ใน พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2531 ธนาคารพาณิชย์ไทยมีส่วนทางด้านสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นร้อยละ 96 ของจำนวนเงินทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ โดยที่สาขานาคารต่างประเทศมีส่วนทางด้านสินทรัพย์เฉลี่ยเป็นร้อยละ 4 (ตารางที่ 3.10) ในการระดมเงินฝากนั้น ธนาคารพาณิชย์ไทย มีส่วนทางด้านการระดมเงินฝากเฉลี่ยเป็นร้อยละ 98 โดยที่สาขานาคารต่างประเทศมีส่วนทางด้านการระดมเงินฝากเฉลี่ยเป็นร้อยละ 2 เท่านั้น (ตารางที่ 3.11) และในส่วนของการให้สินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ไทย มีส่วนทางด้านการให้สินเชื่อเฉลี่ยร้อยละ 96 โดยที่สาขานาคารต่างประเทศ มีส่วนทางด้านการให้สินเชื่อเฉลี่ยเป็นร้อยละ 4 ของจำนวนเงินทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (ตารางที่ 3.12)

ในช่วง พ.ศ. 2529, 2530 และ 2531 ที่ผ่านมา สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงการขยายตัวไปบ้าง คือ มีการขยายตัวประมาณร้อยละ 8, 21, 20 ใน พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2531 ตามลำดับ ขณะที่สาขานาคารต่างประเทศมีการขยายตัวทางด้านสินทรัพย์เร็วมากใน พ.ศ. 2530 ซึ่งมีการขยายตัวถึงร้อยละ 41 แต่ได้ลดลงมาใน พ.ศ. 2531 ที่มีการขยายตัวทางด้านสินทรัพย์เพียงร้อยละ 25 (ตารางที่ 3.10)

ถ้าเปรียบเทียบสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทยแล้ว จะพบว่า เมื่อเดือนธันวาคม 2532 ธนาคารกรุงเทพมีสินทรัพย์มากที่สุด โดยมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 28.34 ของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งหมด รองลงมาคือธนาคารกรุงไทย มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 14.92 และธนาคารกสิกรไทย มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 13.73 (ตารางที่ 3.13) สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศ เมื่อเดือนธันวาคม 2532 พบว่า ธนาคารที่มีสินทรัพย์มากที่สุดคือ ธนาคารโตเกียว มีสินทรัพย์ถึง 17,512 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 22.06 ของสินทรัพย์ของสาขาธนาคารต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือ ธนาคารมิตซูบิ มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 21.08 และธนาคารซิตีแบงก์ มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 11.34 (ตารางที่ 3.14) ซึ่งสาขาธนาคารต่างประเทศแต่ละธนาคารมีสินทรัพย์ขนาดใกล้เคียงกับธนาคารขนาดเล็กของไทย เช่น ธนาคารไทยทู ซึ่งมีสินทรัพย์ 19,026 ล้านบาท ธนาคารนครธน ซึ่งมีสินทรัพย์ 14,130 ล้านบาท และธนาคารแหลมทอง ซึ่งมีสินทรัพย์ 5,827 ล้านบาท

ในการระดมเงินฝาก ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยทั้งระบบนั้น ธนาคารพาณิชย์ไทย 15 ธนาคาร มีสัดส่วนถึงร้อยละ 98 มาตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2531 ขณะที่สาขาธนาคารต่างประเทศ มีอัตราส่วนเพียงร้อยละ 2 มาตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. 2531 เช่นเดียวกัน และหากเปรียบเทียบการระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยแล้ว จะพบว่า ใน พ.ศ. 2531 ธนาคารกรุงเทพ มีเงินฝากมากที่สุด โดยมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 29.24 ของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งหมด รองลงมาคือ ธนาคารกรุงไทย มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 15.77 และธนาคารกสิกรไทย มีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 13.83 (ตารางที่ 3.15) สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศ ใน พ.ศ. 2531 พบว่า ธนาคารที่มีการระดมเงินฝากมากที่สุด คือ ธนาคารโตเกียว ซึ่งระดมเงินฝากได้ถึง 3,663 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 18.9 ของเงินฝากของสาขาธนาคารต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือ ธนาคารมิตซูบิ มีการระดมเงินฝากได้ 3,499 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนร้อยละ 18.0 และธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ มีการระดมเงินฝากได้ 1,797 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนร้อยละ 9.3 (ตารางที่ 3.16)

ประเภทของเงินฝากที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์ คือ เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (time deposits) โดยมีจำนวน 552,043.3 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนร้อยละ 61.8 ของเงินฝากทั้งหมดใน พ.ศ. 2531 ส่วนเงินฝากประเภทออมทรัพย์

(saving deposits) มีจำนวน 283,385.0 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนร้อยละ 31.7 ของเงินฝากทั้งหมด และเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (demand deposits) มีจำนวน 51,818.3 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนร้อยละ 5.8 (ตารางที่ 3.17) จะเห็นได้ว่า เงินฝากประเภทออมทรัพย์ มีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น จากเงินฝากทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2531 เพราะว่า เงินฝากประเภทออมทรัพย์มีความยืดหยุ่นค่อนข้างมาก และความแตกต่างทางด้านอัตราดอกเบี้ยของเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา กับเงินฝากประเภทออมทรัพย์ มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

สาเหตุที่สาขาธนาคารต่างประเทศ มีความสามารถในการระดมเงินฝากน้อยกว่า ธนาคารพาณิชย์ไทย เป็นเพราะสาขาธนาคารต่างประเทศไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดสาขาทั่วประเทศเหมือนธนาคารพาณิชย์ไทย ข้อจำกัดนี้เองที่ทำให้จำนวนเงินฝากของสาขาธนาคารต่างประเทศบางธนาคารขยายตัวไม่สม่ำเสมอเหมือนธนาคารพาณิชย์ไทย และในบางปี จำนวนเงินฝากของบางสาขาจะลดลง

ส่วนในการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยทั้งระบบนั้น ธนาคารพาณิชย์ไทย 15 ธนาคาร มีสัดส่วนถึงร้อยละ 96 ในช่วง พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2530 และมีร้อยละ 95 ใน พ.ศ. 2531 ขณะที่สาขาธนาคารต่างประเทศ 14 ธนาคาร มีอัตราส่วนเพียงร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2531 และหากเปรียบเทียบการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยแล้ว จะพบว่าใน พ.ศ. 2531 ธนาคารกรุงเทพได้ให้สินเชื่อมากที่สุด โดยมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 31.62 ของเงินที่ให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งหมด รองลงมาคือ ธนาคารกสิกรไทยมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 13.04 และธนาคารกรุงไทยมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 12.87 (ตารางที่ 3.18) สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศใน พ.ศ. 2531 พบว่า ธนาคารที่ดำเนินการให้สินเชื่อมากที่สุด คือ ธนาคารโตเกียว ซึ่งได้ให้สินเชื่อได้ถึง 9,495 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 21.4 ของจำนวนเงินที่ให้สินเชื่อของสาขาธนาคารต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือ ธนาคารมิตซูบิ ได้ให้สินเชื่อถึง 9,334 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 21.0 และธนาคารซิตี้แบงก์ ได้ให้สินเชื่อถึง 5,235 ล้านบาท หรือมีอัตราส่วนเป็นร้อยละ 11.8 (ตารางที่ 3.19)

สัดส่วนของสินเชื่อ ได้เพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2531 เนื่องมาจากว่า การขยายตัวของเศรษฐกิจ และการส่งออกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยที่สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ ได้ให้กับภาคหัตถกรรมถึงร้อยละ 25.83 ของเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด ใน พ.ศ. 2531 รองลงมา คือ การค้าปลีกและการค้าย่อย ที่ได้รับสินเชื่อเป็นร้อยละ 18.94 แต่ภาคเกษตรกรรม ได้รับสินเชื่อเพียงร้อยละ 6.6 (ตารางที่ 3.20) อย่างไรก็ตาม ธนาคารพาณิชย์ไทย ยังคงมีบทบาทที่สำคัญในการส่งออกและการนำเข้าของประเทศ กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์ไทยได้ให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกทั้งหมดประมาณร้อยละ 93 และให้สินเชื่อเพื่อการนำเข้าประมาณร้อยละ 90 ในระหว่าง พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2531 ขณะที่สาขาธนาคารต่างประเทศได้ให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกประมาณร้อยละ 5 และให้สินเชื่อเพื่อการนำเข้าประมาณร้อยละ 7.5 (ตารางที่ 3.21)

สาเหตุที่สาขาธนาคารต่างประเทศได้ให้สินเชื่อน้อย ก็เนื่องมาจากความสามารถในการระดมเงินฝากที่จำกัด เพราะข้อจำกัดในการตั้งสาขา อีกประการหนึ่ง รัฐบาลไทยได้สร้างข้อจำกัดในด้านกาให้สินเชื่อของสาขาธนาคารต่างประเทศ โดยกำหนดอัตราส่วนเงินกู้ต่อทุน (loan to capital ratio) โดยห้ามปล่อยสินเชื่อเกินกว่าร้อยละ 25 ของเงินกองทุนต่อราย ทั้งนี้เพื่อรักษาความมั่นคงของระบบการเงินของธนาคารในประเทศ ดังนั้น หากสาขาธนาคารต่างประเทศต้องการจะปล่อยสินเชื่อมากขึ้น สาขาธนาคารต่างประเทศจะต้องเพิ่มเงินกองทุน โดยนำเงินจากต่างประเทศเข้ามา

จะเห็นได้ว่า สาขาธนาคารต่างประเทศมีข้อเสียเปรียบธนาคารพาณิชย์ไทยด้านการแข่งขันอยู่หลายประเด็นดังกล่าวมาข้างต้น ความเสียเปรียบทางด้านต่าง ๆ นั้น มาจากอุปสรรคทางด้านการค้า ที่รัฐบาลไทยไม่อนุญาตให้ธนาคารต่างประเทศเปิดสาขาได้มากกว่า 1 แห่ง ดังนั้น ความสามารถในการระดมเงินฝากของสาขาธนาคารต่างประเทศ จึงมีจำกัด ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อเงินกองทุน ซึ่งกำหนดความสามารถในการปล่อยสินเชื่อ ยอดกำไรสุทธิ และจำนวนสินทรัพย์สะสมที่ตามมา

การที่ธนาคารแม่ของสาขาธนาคารต่างประเทศในไทย มีกองทุนและสินทรัพย์มาก อาจมีผลต่อการแข่งขันในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศ กล่าวคือ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ออกตามความในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ได้กำหนดไว้ว่า

สาขาธนาคารต่างประเทศต้องดำรงสินทรัพย์ในประเทศไทย ไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท แต่ไม่มี การกำหนดเพดาน (ceiling) ระดับสูง ดังนั้น ธนาคารต่างประเทศจึงสามารถเพิ่ม เงินกองทุนของสาขาในประเทศไทยอย่างไม่มีจำนวนจำกัด ส่วนจำนวนที่จะเอาเข้ามา มากน้อยเท่าไรนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละธนาคาร และประเภทลูกค้าที่จะฝากเงิน ตามปกติ ธนาคารต่างประเทศจะเพิ่มเงินกองทุนเพื่อที่จะออกเงินกู้โครงการใหญ่ ๆ ซึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยมีข้อกำหนดว่า จำนวนเงินให้กู้ของลูกค้าแต่ละรายจะต้องไม่เกิน ร้อยละ 25 ของเงินกองทุน ดังนั้น ธนาคารต่างประเทศ ซึ่งมีเงินกองทุนมาก จะมีความ ได้เปรียบในการหลอกล่อรายใหญ่ เพราะมีความสามารถที่จะมีวงเงินให้กู้จำนวนมากกว่า ธนาคารพาณิชย์ไทยในโครงการระดับใหญ่ ซึ่งมีความแน่นอนและมีผลประโยชน์ทางการเงิน มากกว่าโครงการระดับเล็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.8 ลักษณะสำคัญของสถาบันการเงินในประเทศไทย (สิ้นปี 2530)

หน่วย : ล้านบาท

Institutions	Operations Began	No.	No. of Branches	Deposits Equivalent	Borrowing
1 Commercial Banks	1888	30	1986 ^{d/}	752,568	73,124
2 Finance Companies	1969	94	36	96,934	36,641
3 Life Insurance Companies	1929	12	732	20,414	59
4 Agricultural Cooperatives	1916	(1,157)	-	(602.9)	(5,952.1)
5 Savings Cooperatives	1946	(732)	-	(2,878.0)	(606.3)
6 Pawnshops	1866	336	-	-	(3,300.0)
7 Credit Foncier Companies	1969	21	-	1,989	862
8 Government Savings Bank	1946	1	170 ^{d/}	99,218	-
9 BAAC	1966	1	70	19,641	10,830
10 Industrial Finance Corp. of Thailand	1959	1	6	-	12,146
11 Government Housing Bank	1953	1	2	7,838	4,532
12 Small Industries Finance Office ^{b/}	1964	1	-	-	-
Total		2,387	3,302	1,002,083	148,054

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

Institutions	Households Savings Mobilized	Capital Account	Credit Extended	Investment	Total Assets
1 Commercial Banks	588,729	57,469	672,907	127,781	920,096
2 Finance Companies	60,272	10,885	116,182	22,887	159,955
3 Life Insurance Companies	20,413.8 ^{c/}	459	7,652	9,819	24,952
4 Agricultural Cooperatives	(2,506.7)	(3,790.9)	(8,097.5)	(192.3)	(11,248.1)
5 Savings Cooperatives	(19,858.9)	(20,360.5)	(21,563.3)	(490.7)	(24,348.8)
6 Pawnshops	-	(1,400)	(4,800.0)	-	(5,400.0)
7 Credit Foncier Companies	1,989	596	2,441	255	3,835
8 Government Savings Bank	96,898	5,555	3,635	86,835	111,533
9 BAAC	4,525	2,067	25,105	-	33,595
10 Industrial Finance Corp. of Thailand	-	(3,011)	8,680	264	22,353
11 Government Housing Bank	7,834	2,183	12,671	20	15,441
12 Small Industries Finance Office ^{b/}	-	57	42	-	58
Total	803,026	107,836	883,776	248,550	1,333,014

หมายเหตุ

a/ ตัวเลขในวงเล็บเป็นตัวเลขประมาณการ

b/ สิ้นเดือนกันยายน 2530

c/ ไม่รวมสำนักงานใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ไทย 15 ธนาคาร และธนาคารต่างประเทศ 14 ธนาคาร ในประเทศไทย

d/ รวมสาขาทั้ง 4 ภาค

e/ ตัวเลขเบื้องต้น

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.9 การออมของครัวเรือน ๗ สถาบันการเงินต่าง ๆ (สัดส่วนที่เป็นร้อยละของทั้งหมด)

หน่วย : ร้อยละ

Institutions	Deffination of Savings	2523	2524	2525	2526
1 Commercial Banks	Deposits	70.57 (27.42)	70.25 (21.09)	70.78 (27.76)	73.20 (29.50)
2 Finance Companies	Promissory Notes etc.	12.63 (27.25)	13.75 (32.47)	13.92 (28.31)	12.06 (8.60)
3 Life Insurance Companies	Life Insurance Reserve	2.33 (26.19)	2.45 (28.14)	2.46 (26.98)	2.48 (26.34)
4 Agricultural Cooperatives	Deposits & Capital funds	0.41 (17.85)	0.38 (13.35)	0.35 (17.83)	0.32 (13.55)
5 Savings Cooperatives	Deposits & Capital funds	1.59 (30.64)	1.67 (27.54)	1.69 (28.78)	1.76 (29.87)
6 Pawnshops	-	-	-	-	-
7 Credit Foncier Companies	Notes payable	0.85 (46.97)	0.99 (41.70)	1.01 (28.96)	0.69 (14.50)
8 Government Savings Bank	Deposits, Saving certificates etc.	10.40 (15.80)	9.51 (11.19)	8.90 (18.71)	8.71 (22.56)
9 BAAC	Deposits	0.55 (15.04)	0.45 (-0.7)	0.43 (22.27)	0.40 (16.44)
10 Industrial Finance Corp. of Thailand	-	-	-	-	-
11 Government Housing Bank	Deposits	0.67 (111.48)	0.55 (-0.07)	0.46 (5.12)	0.38 (5.52)
12 Small Industries Finance Office	-	-	-	-	-
Total		100	100	100	100

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคืออัตราการเจริญเติบโตในแต่ละปีคิดเป็นร้อยละ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

Institutions	Deffination of Savings	2527	2528	2529	2530
1 Commercial Banks	Deposits	75.40 (20.25)	74.35 (14.82)	72.70 (11.54)	73.31 (16.53)
2 Finance Companies	Promissory Notes etc.	9.28 (-10.17)	9.54 (19.66)	8.51 (1.76)	7.51 (1.95)
3 Life Insurance Companies	Life Insurance Reserve	2.55 (20.19)	2.62 (19.33)	2.51 (9.66)	2.54 (16.83)
4 Agricultural Cooperatives	Deposits & Capital funds	0.32 (15.59)	0.32 (19.99)	0.31 (10.23)	0.31 (14.99)
5 Savings Cooperatives	Deposits & Capital funds	1.88 (24.41)	2.02 (25.51)	2.25 (26.99)	2.47 (27.01)
6 Pawnshops	-	-	-	-	-
7 Credit Foncier Companies	Notes payable	0.44 (-25.09)	0.35 (-9.22)	0.32 (6.75)	0.25 (-11.49)
8 Government Savings Bank	Deposits, Saving certificates etc.	8.76 (17.46)	9.22 (22.43)	11.68 (44.58)	12.07 (19.37)
9 BAAC	Deposits	0.38 (10.41)	0.42 (30.60)	0.53 (41.09)	0.56 (23.74)
10 Industrial Finance Corp. of Thailand	-	-	-	-	-
11 Government Housing Bank	Deposits	0.99 (200.16)	1.16 (36.94)	1.19 (16.07)	0.98 4.82
12 Small Industries Finance Office	-	-	-	-	-
Total		100	100	100	100

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคืออัตราการเจริญเติบโตในแต่ละปีคิดเป็นร้อยละ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.10 อัตราการเติบโตและส่วนแบ่งตลาดทางด้านสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์

ในประเทศไทย พ.ศ. 2523 - 2531

: ร้อยละ
หน่วย : ล้านบาท

	ธนาคารพาณิชย์ไทย		ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	
	ส่วนแบ่งตลาด	อัตราการเติบโต	ส่วนแบ่งตลาด	อัตราการเติบโต
2522	94	0	6	0
2523	94	19	6	13
2524	95	22	5	8
2525	95	20	5	3
2526	95	24	5	24
2527	96	21	4	9
2528	96	8	4	9
2529	96	8	4	-8
2530	96	21	4	41
2531	96	20	4	25

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลสถิติของธนาคารพาณิชย์ ; ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.11 อัตราการเติบโตและส่วนแบ่งตลาดทางด้านเงินฝากของธนาคารพาณิชย์
ในประเทศไทย พ.ศ. 2523- 2531

หน่วย : ร้อยละ
: ล้านบาท

	ธนาคารพาณิชย์ไทย		ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	
	ส่วนแบ่งตลาด	อัตราการเติบโต	ส่วนแบ่งตลาด	อัตราการเติบโต
2522	97	0	3	0
2523	97	25	3	16
2524	98	24	2	8
2525	98	24	2	13
2526	98	25	2	25
2527	98	21	2	19
2528	98	11	2	10
2529	98	11	2	20
2530	98	18	2	2
2531	98	19	2	24

ที่มา : จำนวนจากข้อมูลสถิติของธนาคารพาณิชย์ ; ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.12 อัตราการเติบโตและส่วนแบ่งตลาดทางด้านสิน เชื้อของธนาคารพาณิชย์

ในประเทศไทย พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ร้อยละ
: ล้านบาท

	ธนาคารพาณิชย์ไทย		ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	
	ส่วนแบ่งตลาด	อัตราการเติบโต	ส่วนแบ่งตลาด	อัตราการเติบโต
2522	93	0	7	0
2523	94	16	6	10
2524	94	17	6	6
2525	95	17	5	-5
2526	95	32	5	38
2527	96	19	4	4
2528	96	9	4	6
2529	96	4	4	-7
2530	96	21	4	31
2531	95	22	5	49

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.13 สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย (เมื่อสิ้นปี 2532)

หน่วย : ล้านบาท

ธนาคาร	ยอดคงค้าง		เพิ่ม (ลด)		ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)	
	ธ.ค. 32	ธ.ค. 31	จำนวน	ร้อยละ	ธ.ค. 32	ธ.ค. 31
กรุงเทพ	413,206	350,845	62,361	17.77	28.34	29.58
กรุงไทย	217,508	176,392	41,116	23.31	14.92	14.87
กสิกรไทย	200,183	156,389	43,794	28.00	13.73	13.19
ไทยพาณิชย์	138,300	103,298	35,002	33.88	9.49	8.71
กรุงศรีอยุธยา	92,041	70,184	21,857	31.14	6.31	5.92
ทหารไทย	84,736	69,551	15,185	21.83	5.81	5.86
นครหลวงไทย	56,127	46,619	9,508	20.40	3.85	3.93
มหานคร	55,654	47,619	8,035	16.87	3.82	4.02
ศรีนคร	54,472	44,730	9,742	21.78	3.74	3.77
กรุงเทพฯ พาณิชย์การ	47,581	38,169	9,412	24.66	3.26	3.22
เอเชีย	36,343	32,179	4,164	12.94	2.49	2.71
สหธนาคาร	22,929	19,376	3,553	18.34	1.57	1.63
ไทยทุน	19,026	14,159	4,867	34.37	1.30	1.19
นครธน	14,130	10,960	3,170	28.92	0.97	0.92
แหลมทอง	5,827	5,499	328	5.96	0.40	0.48
รวม	1,458,063	1,185,969	272,094	22.94	100.00	100.00

ที่มา : วารสารการเงินการธนาคาร ปีที่ 9 ฉบับที่ 94 , กุมภาพันธ์ 2533

ตารางที่ 3.14 สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศในประเทศไทย (เมื่อสิ้นปี 2532)

หน่วย : ล้านบาท

ธนาคาร	ยอดคงค้าง		เพิ่ม (ลด)		ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)	
	ธ.ค. 32	ธ.ค. 31	จำนวน	ร้อยละ	ธ.ค. 32	ธ.ค. 31
โตเกียว	17,512	10,843	6,669	61.51	22.06	19.90
มิทซูบิ	16,732	10,527	6,205	58.94	21.08	19.32
ซิติแบงก์	8,998	6,102	2,896	47.46	11.34	11.20
คอยซ์แบงก์	6,693	5,013	1,680	33.51	8.43	9.20
สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด	5,750	2,787	2,963	106.32	7.24	5.11
เชสแมนฮัตตัน	5,162	4,513	649	14.38	6.50	8.28
อินโดซูเอช	5,015	3,558	1,457	40.95	6.32	6.53
ฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้	4,836	3,241	1,595	49.21	6.09	5.95
อเมริกา	2,623	3,006	(383)	(12.74)	3.30	5.52
ซีเคียวริตี้แบงก์ เอเชียน	1,779	876	903	103.08	2.24	1.61
ภารตโอเวอร์ซีส์	1,414	1,128	286	25.35	1.78	2.07
สหมาลายัน	1,203	1,688	(485)	(28.73)	1.52	3.10
สากลพาณิชย์- แห่งประเทศไทย	1,032	747	285	38.15	1.30	1.37
ซีไอทง	626	465	161	34.62	0.79	0.85
รวม	79,375	54,494	24,881	45.66	100.00	100.00

ที่มา : วารสารการเงินการธนาคาร ปีที่ 9 ฉบับที่ 94 , กุมภาพันธ์ 2533

ตารางที่ ๑.15 สัดส่วนของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศไทย
พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ร้อยละ

	2523	2524	2525	2526
Bangkok Bank Ltd.	35.60	35.97	35.92	36.10
Krung Thai Bank Ltd.	14.16	14.14	14.77	14.30
The Thai Farmers Bank, Ltd.	13.35	14.25	13.42	13.21
The Siam Commercial Bank Ltd.	6.14	5.82	6.55	7.12
The Bank of Ayudhya, Ltd.	5.50	5.05	4.96	4.88
Bangkok Metropolitan Bank, Ltd.	4.25	4.19	4.02	4.09
First Bangkok City Bank, Ltd.	3.35	2.97	2.95	2.59
The Bangkok Bank of Commerce, Ltd.	4.87	5.21	5.02	4.95
The Siam City Bank, Ltd.	3.73	3.50	3.33	3.35
The Thai Military Bank, Ltd.	3.21	3.21	3.39	3.65
The Bank of Asia Ltd.	2.19	2.12	2.09	2.21
The Union Bank of Bangkok Ltd.	1.73	1.63	1.64	1.59
The Thai Danu Bank Ltd.	1.02	0.95	0.95	0.95
The Laen Thong Bank Ltd.	0.65	0.62	0.57	0.52
Nakornthon Bank Ltd.	0.25	0.37	0.42	0.49
	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.15 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	2527	2528	2529	2530	2531
Bangkok Bank Ltd.	34.71	32.80	30.47	28.65	29.24
Krung Thai Bank Ltd.	13.42	13.31	13.77	15.35	15.77
The Thai Farmers Bank, Ltd.	14.13	14.46	14.71	14.43	13.83
The Siam Commercial Bank Ltd.	8.16	8.86	9.24	9.73	9.09
The Bank of Ayudhya, Ltd.	4.97	5.15	5.37	5.42	5.73
Bangkok Metropolitan Bank, Ltd.	3.88	3.77	3.93	3.64	3.49
First Bangkok City Bank, Ltd.	2.64	2.71	2.74	3.21	3.15
The Bangkok Bank of Commerce, Ltd.	4.51	4.38	4.34	3.87	3.51
The Siam City Bank, Ltd.	3.46	3.82	3.78	3.48	3.55
The Thai Military Bank, Ltd.	4.29	4.68	5.30	5.85	6.14
The Bank of Asia Ltd.	2.14	2.19	2.27	2.30	2.34
The Union Bank of Bangkok Ltd.	1.69	1.73	1.72	1.69	1.65
The Thai Danu Bank Ltd.	0.98	1.05	1.14	1.15	1.23
The Laen Thong Bank Ltd.	0.45	0.39	0.44	0.40	0.39
Nakornthon Bank Ltd.	0.57	0.70	0.78	0.83	0.89
	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.16 เงินฝากและสัดส่วนของเงินฝากของสาขาธนาคารต่างประเทศในประเทศไทย

พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ล้านบาท
: ร้อยละ

	2523		2524		2525	
	เงินฝาก	สัดส่วน	เงินฝาก	สัดส่วน	เงินฝาก	สัดส่วน
The Bank of Tokyo Ltd.	749	11.7	762	11.0	1,040	13.3
The Chase Manhattan Bank,NA	912	14.3	985	14.2	1,036	13.3
The Mitsui Bank Ltd.	895	14.0	1,115	16.1	1,245	16.0
Bank of America NT&SA	694	10.9	847	12.3	918	11.8
United Malayan Banking Crop.,Ltd.	305	4.8	208	3.0	209	2.7
Banque Indosuez	491	7.7	441	6.4	536	6.9
Standard Chartered Bank	764	12.0	832	12.0	909	11.7
The Hongkong and Shainghai Banking Corp.	552	8.6	603	8.7	661	8.5
Deutsche Bank (Asia)	117	1.8	143	2.1	162	2.1
Bharat Overseas Bank Ltd.	242	3.8	298	4.3	393	5.0
The International Commercial Bank of China	179	2.8	184	2.7	205	2.6
Citibank NA	217	3.4	220	3.2	182	2.3
Security Pacific Asian Bank	156	2.4	140	2.0	141	1.8
Four Seas Communications Bank Ltd.	113	1.8	136	2.0	159	2.0
	6,386	100.0	6,914	100.0	7,796	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.16 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท
: ร้อยละ

	2526		2527		2528	
	เงินฝาก	สัดส่วน	เงินฝาก	สัดส่วน	เงินฝาก	สัดส่วน
The Bank of Tokyo Ltd.	1,121	11.5	1,345	11.6	1,863	14.6
The Chase Manhattan Bank,NA	1,368	14.1	1,825	15.7	1,774	13.9
The Mitsui Bank Ltd.	1,378	14.2	1,799	15.5	1,700	13.3
Bank of America NT&SA	1,459	15.0	1,683	14.5	1,636	12.8
United Malayan Banking Crop.,Ltd.	372	3.8	343	3.0	414	3.2
Banque Indosuez	642	6.6	770	6.6	904	7.1
Standard Chartered Bank	1,118	11.5	1,060	9.1	1,141	8.9
The Hongkong and Shainghai Banking Corp.	809	8.3	1,172	10.1	1,371	10.7
Deutsche Bank (Asia)	235	2.4	360	3.1	339	2.6
Bharat Overseas Bank Ltd.	366	3.8	376	3.2	491	3.8
The International Commercial Bank of China	255	2.6	228	2.0	209	1.6
Citibank NA	217	2.2	209	1.8	499	3.9
Security Pacific Asian Bank	167	1.7	179	1.5	218	1.7
Four Seas Communications Bank Ltd.	206	2.1	239	2.1	234	1.8
	9,713	100.0	11,588	100.0	12,793	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.16 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท
: ร้อยละ

	2529		2530		2531	
	เงินฝาก	สัดส่วน	เงินฝาก	สัดส่วน	เงินฝาก	สัดส่วน
The Bank of Tokyo Ltd.	2,713	17.7	2,431	15.5	3,663	18.9
The Chase Manhattan Bank,NA	1,860	12.2	1,376	8.8	1,612	8.3
The Mitsui Bank Ltd.	1,992	13.0	2,281	14.6	3,499	18.0
Bank of America NT&SA	1,369	8.9	1,213	7.8	1,044	5.4
United Malayan Banking Crop.,Ltd.	578	3.8	589	3.8	430	2.2
Banque Indosuez	890	5.8	1,011	6.5	1,519	7.8
Standard Chartered Bank	1,264	8.3	1,130	7.2	1,296	6.7
The Hongkong and Shainghai Banking Corp.	1,544	10.1	1,760	11.2	1,797	9.3
Deutsche Bank (Asia)	819	5.4	1,113	7.1	1,360	7.0
Bharat Overseas Bank Ltd.	671	4.4	728	4.7	653	3.4
The International Commercial Bank of China	371	2.4	371	2.4	417	2.1
Citibank NA	700	4.6	1,092	7.0	1,507	7.8
Security Pacific Asian Bank	281	1.8	299	1.9	371	1.9
Four Seas Communications Bank Ltd.	256	1.7	252	1.6	239	1.2
	15,308	100.0	15,646	100.0	19,407	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.17 จำนวนเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทย

จำแนกตามประเภทของเงินฝาก พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ล้านบาท

ปี	Demand Deposits	Saving Deposits	Time Deposits	Other Deposits	Total
2523	28,323.5	28,127.1	157,671.8	2,993.0	217,115.4
2524	29,652.1	38,633.8	188,671.9	3,227.1	260,184.9
2525	28,237.8	61,695.4	231,406.3	2,963.8	324,303.3
2526	25,736.5	95,473.5	282,878.7	3,508.4	407,597.1
2527	27,938.8	106,035.5	358,433.1	3,915.1	496,322.5
2528	25,776.7	117,083.1	409,402.2	3,280.3	555,542.3
2529	33,596.0	164,090.1	425,925.9	3,540.5	627,152.5
2530	48,146.1	234,143.4	464,278.7	5,999.9	752,568.1
2531	51,818.3	283,385.0	552,043.3	6,166.9	893,413.5

ศูนย์วิทยพัชการ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.17/1 สัดส่วนของจำนวนเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทย
จำแนกตามประเภทเงินฝาก พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ร้อยละ

ปี	Demand Deposits	Saving Deposits	Time Deposits	Other Deposits	Total
2523	13.0	13.0	72.6	1.4	100
2524	11.4	14.9	72.5	1.2	100
2525	8.7	19.0	71.4	0.9	100
2526	6.3	23.4	69.4	0.9	100
2527	5.6	21.4	72.2	0.8	100
2528	4.6	21.1	73.7	0.6	100
2529	5.3	26.2	68.0	0.5	100
2530	6.4	31.1	61.7	0.8	100
2531	5.8	31.7	61.8	0.7	100

ที่มา : ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.18 สัดส่วนของสิน เชื้อของธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศไทย

พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ร้อยละ

	2523	2524	2525	2526
Bangkok Bank Ltd.	40.47	40.81	40.75	39.73
Krung Thai Bank Ltd.	14.32	11.43	13.14	11.91
The Thai Farmers Bank, Ltd.	12.23	14.31	12.60	13.40
The Siam Commercial Bank Ltd.	5.76	5.78	6.60	7.07
The Bank of Ayudhya, Ltd.	4.79	4.43	4.46	4.64
Bangkok Metropolitan Bank, Ltd.	4.43	4.57	4.57	4.53
First Bangkok City Bank, Ltd.	3.11	3.32	2.74	2.84
The Bangkok Bank of Commerce, Ltd.	3.77	4.01	3.79	3.71
The Siam City Bank, Ltd.	2.90	2.89	2.78	2.86
The Thai Military Bank, Ltd.	2.84	2.83	3.14	3.58
The Bank of Asia Ltd.	1.83	1.88	1.90	2.01
The Union Bank of Bangkok Ltd.	1.40	1.48	1.24	1.52
The Thai Danu Bank Ltd.	1.03	1.05	1.05	1.04
The Laen Thong Bank Ltd.	0.68	0.69	0.67	0.58
Nakornthon Bank Ltd.	0.44	0.52	0.57	0.58
	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.18 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

	2527	2528	2529	2530	2531
Bangkok Bank Ltd.	38.17	36.00	35.19	33.28	31.62
Krung Thai Bank Ltd.	10.94	11.11	11.50	13.05	12.87
The Thai Farmers Bank, Ltd.	14.19	13.79	13.70	13.20	13.04
The Siam Commercial Bank Ltd.	7.93	8.57	8.72	8.35	8.48
The Bank of Ayudhya, Ltd.	4.62	4.85	5.00	5.86	6.39
Bangkok Metropolitan Bank, Ltd.	4.57	4.25	4.22	3.91	3.80
First Bangkok City Bank, Ltd.	2.77	3.53	2.94	3.73	3.89
The Bangkok Bank of Commerce, Ltd.	3.78	3.73	3.81	3.40	3.19
The Siam City Bank, Ltd.	3.19	3.44	3.54	3.38	3.92
The Thai Military Bank, Ltd.	4.14	4.84	5.19	5.41	5.70
The Bank of Asia Ltd.	2.00	1.95	2.05	2.45	2.79
The Union Bank of Bangkok Ltd.	1.55	1.66	1.70	1.65	1.62
The Thai Danu Bank Ltd.	0.98	1.10	1.14	1.12	1.31
The Laen Thong Bank Ltd.	0.57	0.55	0.55	0.47	0.46
Nakornthon Bank Ltd.	0.60	0.63	0.75	0.74	0.92
	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.19 สินเชื่อและสัดส่วนของธนาคารต่างประเทศในประเทศไทย พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ล้านบาท
: ร้อยละ

ธนาคาร	2523		2524		2525	
	สินเชื่อ	สัดส่วน	สินเชื่อ	สัดส่วน	สินเชื่อ	สัดส่วน
The Bank of Tokyo Ltd.	2,567	16.2	2,927	17.3	3,040	18.9
The Chase Manhattan Bank,NA	2,564	16.2	2,740	16.2	3,704	23.0
The Mitsui Bank Ltd.	2,919	18.4	2,640	15.6	2,786	17.3
Bank of America NT&SA	1,862	11.7	2,164	12.8	272	1.7
United Malayan Banking Crop.,Ltd.	1,343	8.5	1,513	9.0	1,429	8.9
Banque Indosuez	933	5.9	1,021	6.0	1,049	6.5
Standard Chartered Bank	988	6.2	1,013	6.0	1,071	6.7
The Hongkong and Shainghai Banking Corp.	804	5.1	854	5.1	696	4.3
Deutsche Bank (Asia)	670	4.2	762	4.5	837	5.2
Bharat Overseas Bank Ltd.	327	2.1	391	2.3	362	2.2
The International Commercial Bank of China	309	1.9	358	2.1	408	2.5
Citibank NA	254	1.6	224	1.3	193	1.2
Security Pacific Asian Bank	170	1.1	144	0.9	158	1.0
Four Seas Communications Bank Ltd.	160	1.0	128	0.8	91	0.6
	15,870	100.0	16,879	100.0	16,096	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท
: ร้อยละ

	2526		2527		2528	
	สิน เชื้อ	สัดส่วน	สิน เชื้อ	สัดส่วน	สิน เชื้อ	สัดส่วน
The Bank of Tokyo Ltd.	3,451	15.6	3,119	13.5	4,167	17.1
The Chase Manhattan Bank,NA	4,409	19.9	4,492	19.5	3,478	14.3
The Mitsui Bank Ltd.	3,327	15.0	3,800	16.5	4,343	17.9
Bank of America NT&SA	3,262	14.7	2,967	12.9	2,492	10.2
United Malayan Banking Crop.,Ltd.	1,727	7.8	1,772	7.7	1,362	5.6
Banque Indosuez	1,331	6.0	1,637	7.1	1,514	6.2
Standard Chartered Bank	1,140	5.1	986	4.3	918	3.8
The Hongkong and Shainghai Banking Corp.	1,109	5.0	1,210	5.3	1,437	5.9
Deutsche Bank (Asia)	1,034	4.7	1,320	5.7	1,402	5.8
Bharat Overseas Bank Ltd.	427	1.9	555	2.4	692	2.8
The International Commercial Bank of China	415	1.9	443	1.9	364	1.5
Citibank NA	185	0.8	447	1.9	1,839	7.6
Security Pacific Asian Bank	170	0.8	189	0.8	227	0.9
Four Seas Communications Bank Ltd.	180	0.8	108	0.5	83	0.3
	22,167	100.0	23,045	100.0	24,318	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.19 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท
: ร้อยละ

	2529		2530		2531	
	สินเชื่อ	สัดส่วน	สินเชื่อ	สัดส่วน	สินเชื่อ	สัดส่วน
The Bank of Tokyo Ltd.	3,260	14.4	4,778	16.0	9,495	21.5
The Chase Manhattan Bank,NA	3,098	13.6	3,670	12.3	3,615	8.2
The Mitsui Bank Ltd.	3,428	15.1	5,376	18.0	9,334	21.1
Bank of America NT&SA	1,993	8.8	2,419	8.1	2,229	5.0
United Malayan Banking Crop.,Ltd.	1,505	6.6	1,512	5.1	996	2.3
Banque Indosuez	1,498	6.6	1,826	6.1	2,857	6.5
Standard Chartered Bank	1,195	5.3	1,249	4.2	1,782	4.0
The Hongkong and Shainghai Banking Corp.	1,585	7.0	1,777	6.0	2,500	5.7
Deutsche Bank (Asia)	1,551	6.8	2,486	8.3	4,066	9.2
Bharat Overseas Bank Ltd.	899	4.0	707	2.4	877	2.0
The International Commercial Bank of China	395	1.7	392	1.3	440	1.0
Citibank NA	1,917	8.4	3,215	10.8	5,235	11.9
Security Pacific Asian Bank	266	1.2	276	0.9	538	1.2
Four Seas Communications Bank Ltd.	108	0.5	113	0.4	197	0.4
	22,698	100.0	29,796	100.0	44,161	100.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.20 สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จำแนกตามความต้องการ
พ.ศ. 2523 - 2531

หน่วย : ร้อยละ

	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531
Agriculture	5.61	6.22	7.22	7.39	7.76	7.43	7.23	6.67	6.60
Mining	0.76	0.70	0.62	0.59	0.59	0.63	0.58	0.50	0.53
Manufacturing	18.35	22.60	21.15	21.53	22.01	23.15	22.76	23.45	25.83
Construction	5.30	5.05	5.24	5.29	5.43	5.56	5.57	4.60	4.32
Real Estate Business	3.01	2.70	2.76	2.97	3.48	3.67	3.78	4.48	6.27
Imports	13.24	9.73	7.82	8.39	7.48	6.46	5.90	5.67	5.30
Exports	11.09	10.10	9.45	7.77	8.25	8.50	9.13	8.79	8.31
Wholesale and Retail Trade	22.05	22.79	24.95	24.58	23.45	23.09	23.24	20.27	18.94
Public Utilities	3.01	2.31	1.84	1.59	1.55	1.80	1.73	1.83	1.58
Banking and Other Financial Business	6.46	4.94	5.49	6.24	6.29	6.01	6.08	9.11	6.33
Services	3.69	4.66	5.22	4.78	5.03	5.09	5.20	5.21	5.68
Personal consumption	7.39	8.21	8.25	8.87	8.67	8.60	8.79	9.42	10.30
Other	0.05	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.21 สัดส่วนของสินเชื่อเพื่อการส่งออกและเพื่อการนำเข้า
จากธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย พ.ศ. 2526 - 2531

หน่วย : ร้อยละ

ประเภท	2526	2527	2528	2529	2530	2531
การส่งออก						
ธนาคารพาณิชย์ไทย	94.39	94.76	93.17	93.29	94.70	95.66
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	5.61	5.24	6.83	6.71	5.30	4.34
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
การนำเข้า						
ธนาคารพาณิชย์ไทย	93.07	93.84	93.40	93.37	94.42	89.61
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	6.93	6.16	6.50	6.63	5.58	10.39
รวม	100.00	100.00	99.90	100.00	100.00	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย